L.2 1989-170

ПРИГОДИ

PRYHODY

SDN 3146024

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/seriiachytanokdl04turk

ПРИГОДИ

CANADIANA
APR 5 1979

Xenia C. Turko
Curricular Assistant
Alberta Education

Helen Grekul, Josephine Stefaniuk, Elwira Slavutych,

Nadia Stus, Hryhorij Fil'

Yar Slavutych
Ukrainian Language Consultant

Illustrated by
Henricus Zyp

PUBLISHED BY ALBERTA EDUCATION, EDMONTON

© Her Majesty the Queen in right of the
Province of Alberta, Department of Education
1977

Printing: Metropolitan Printing
Edmonton, Alberta

СЕРІЯ ЧИТАНОК ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ:

1. Тут і там
2. Друзі
3. Школа
4. Пригоди
5. Казки
6. Ходіть зі мною
7. Наші скарби

2002

Пригоди

ЗМІСТ

I. Розваги 7
Нове авто ..... 8 — 9
У діда іменини ..... 10 — 13
Як одягти котика (вірш) 14
Смішний котик ..... 15 — 16
На озері ..... 17 — 19
Нова синя суконка ..... 20 — 21
На здоров'я тобі (вірш) 22
Многі літа (вірш) 22
День народження ..... 23 — 25
Майданчик ..... 26 — 30

II. Гості 31
Гості їдуть ..... 32 — 33
Гості на фармі ..... 34 — 36
Звідки молоко ..... 37 — 39
Квочка й курчата (вірш) 40
Свіже яйце ..... 41 — 42
Юрчик працює (вірш) 43
Дзвіночки (вірш) 44
Кульбаба (вірш) 44
Город ..... 45 — 48
Їдемо додому ..... 49 — 54
Чудасія (вірш) 55
Світлофор (вірш) 56
Світлофор ..... 57 — 58

III. Громадські помічники 59
Бобик (вірш) 60
Листоноша ..... 61 — 62
Догляд зубів (вірш) 63
У дантиста ..... 64 — 65
Пекар (вірш) 66
Медсестра ..... 67 — 68
Сірко (вірш) 69
Молочар 70
Бім — бам (вірш) 71
Поліцист і пожежник ..... 72 — 73
Шкільний патруль (вірш) 74

IV. Пригоди тварин 75
Футболіст ..... 76 — 77
Рябко й жаби ..... 78 — 79
Живий капелюх ..... 80 — 82

V. Малі помічники 83
Помагаю (вірш) 84
Мамі менше роботи ..... 85 — 86
Чиясь баба ..... 87 — 88
Петро помагає ..... 89 — 91
Два ведмеді (вірш) 92

VI. Свята 93
День святого Миколая ..... 94 — 98
Різдво ..... 99 — 102
Бог предвічний (коляда) 103
Сійся, родися (віншування) 103
Тарас Шевченко ..... 104 — 105
Мені тринадцятий минало (вірш) 106
Великдень ..... 107 — 109
Великодні звичаї ..... 110 — 111
Христос воскрес (пісня) 112
Мамин день 113
Кого я люблю (вірш) 114

VII. Пригоди Петра ..... 115 — 118

Слово до Вчителів 119

Слова 119

Словник ..... 126 — 137

Acknowledgements 138

Розва́ги

Нове́ а́вто

— Ле́сю! Пе́тре! — гука́є Тара́с. — Іді́ть сюди́! Та́то й ма́ма вже вдо́ма! Вони́ купи́ли нове́ а́вто! Та́то й ма́ма купи́ли нове́ а́вто!

— О, яке́ га́рне а́вто! — ка́же Ле́ся.

— О, ду́же га́рне, — ка́же Петро́.

— Та́ту, чи мо́жна вже сіда́ти в а́вто? — пита́є Ле́ся.

— Мо́жна, — ка́же та́то. — Ти, Тара́се, сіда́й тут. А ти, Ле́сю, сіда́й там...

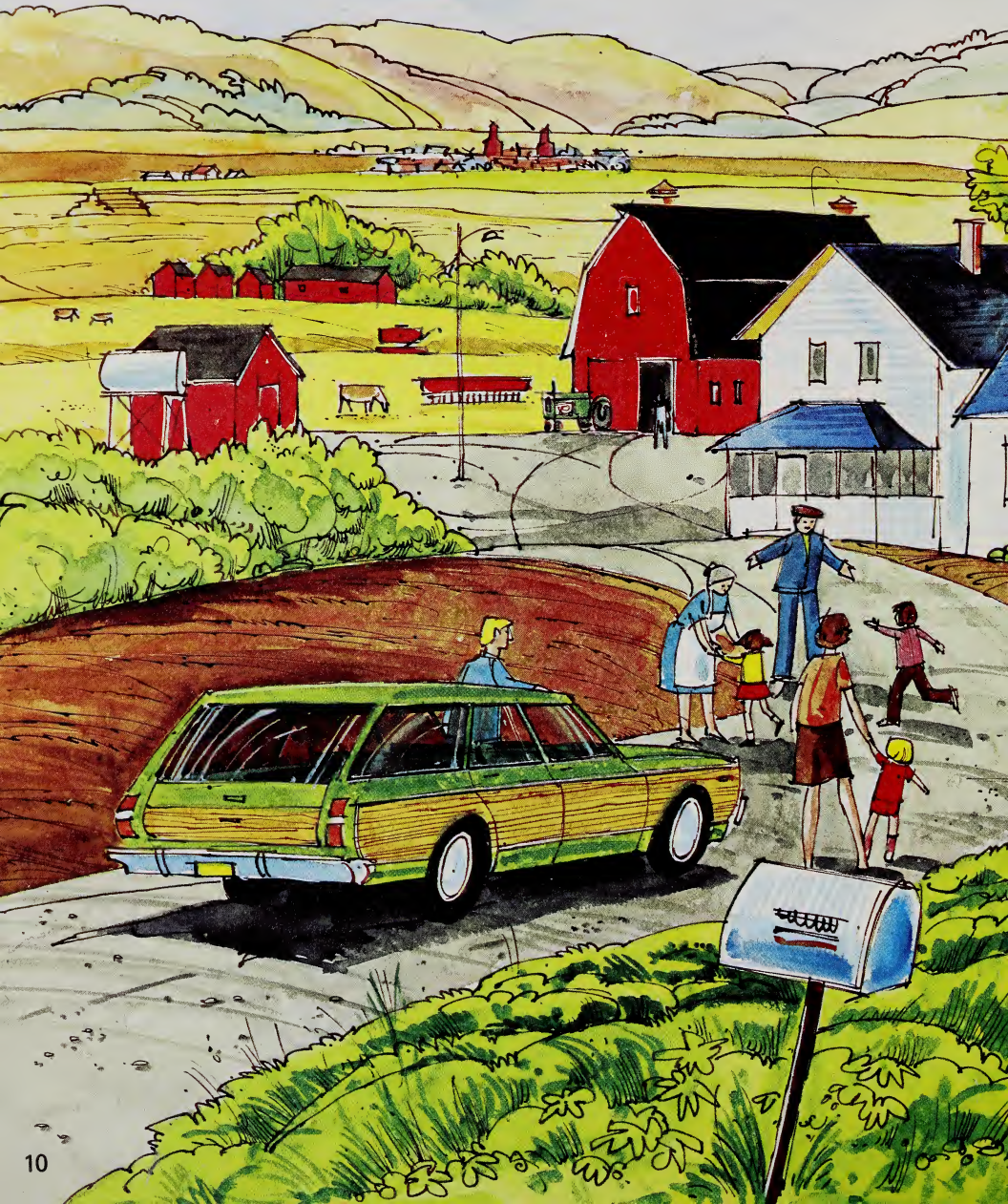
— А я де? — пита́є Петро́.

— Ти сіда́й бі́ля ма́ми, — ка́же та́то.

— Ні! Я там не хо́чу! — ка́же Петро́. — Я хо́чу сиді́ти там, де Сірко́. Я хо́чу дивйтися в вікно́.

— До́бре, — ка́же та́то, — сіда́й бі́ля Сірка́, але́ сиди́ ти́хо!

У дíда іменúни

— Ді́ду! Ба́бо! Де ви? — кричи́ть Тара́с. — Ми тут! Диві́ться! У нас нове́ а́вто!

— Ді́ду! Ба́бо! У нас нове́ а́вто! Нове́ а́вто! — кричи́ть Петро́.

— Іду́, йду, ді́ти! До́бре, що ви вже тут, — ка́же дід.

— Диві́ться, ді́ду! А́вто! Нове́ а́вто! — ка́же Ле́ся.

— Га́рне а́вто; ду́же га́рне, — ка́же дід. — Тепе́р прошу́ в ха́ту.

— Пе́тре! — ка́же ба́ба. — Ходи́ сюди́! Ходи́ в ха́ту.

Сьогóдні в дíда іменúни. Бáба спеклá пирíг, а мáма спеклá торт.

— Дивíться, дíду, торт! — кáже Тарáс. — Мáма спеклá торт на день народження.

— Дя́кую, але́ сьогóдні мої́ іменúни, — ка́же дід. — Мій день наро́дження за́втра. Сьогóдні — Петра́. Моє ім'я́ Петро́ . . .

— І я Петро́, — ка́же Петро́.

— Так, — ка́же дід: — Я — Петро́ й ти — Петро́, і твої́ іменúни тако́ж сьогóдні.

— Так? Мої́ іменúни тако́ж сьогóдні? Та́ту! Ма́мо! А де мої́ подару́нки? — кричúть Петро́.

— Тúхо, Пе́тре, не кричú! — ка́же ма́ма. — Ти мав подару́нки на день наро́дження, а дід — на іменúни.

Як одягти́ ко́тика

Я пошила́ вже на свя́та
Ко́тикові гоботя́та;
Нову́ ша́почку придба́ла
Ті́льки я того́ не зна́ла,
Як штаня́тка ці наді́ти
І де хво́стика поді́ти.

Смішни́й ко́тик

— Оле́нко, хло́пці буду́ють літа́к. А я хо́чу малюва́ти. Чи ти хо́чеш малюва́ти? — пита́є Ле́ся.

Тара́с ка́же: — Я буду́ю літа́к, а Рома́н малю́є. Він малю́є за́йчика. За́йчик бі́ля де́рева.

— Я тако́ж бу́ду малюва́ти, — ка́же Оле́нка. — А що ти малю́єш, Ле́сю?

— Я малю́ю зеле́не де́рево. Бі́ля де́рева ба́виться ді́вчина. Тут черво́на кві́тка, — ка́же Ле́ся. — А бі́ля кві́тки — зеле́на жа́ба.

Черво́на кві́тка ду́же га́рна... А це вели́ка зеле́на жа́ба... у візку́ моя́ Ля́ля.

— Твоя́ Ля́ля ду́же га́рна, — ка́же Оле́нка. — У Ля́лі га́рні черво́ні чо́боти. А я малю́ю ко́тика. У ко́тика жо́вті чо́боти й зеле́ні рукави́ці.

— У ко́тика чо́боти й рукави́ці? — пита́є Ле́ся.

— Так, це смішни́й ко́тик! — ка́же Оле́нка. — Я ще намалю́ю вели́ку ша́пку. Диви́сь! Яка́ в ко́тика смішна́ ша́пка! Така́ смішна́ — черво́на, зеле́на, жо́вта вели́ка ша́пка.

На о́зері

— Ма́мо! Диві́ться, яке́ вели́ке о́зеро! — ка́же Ле́ся. — Яке́ вели́ке си́нє о́зеро!

— Та́то, Рома́н і я бу́демо лови́ти ри́бу, — ка́же Тара́с. — А ти, Пе́тре, будь тут бі́ля ма́ми. І Сірко́ бу́де тут.

— Ми тако́ж хо́чемо лови́ти ри́бу! — крича́ть Ле́ся та Оле́нка.

— І я хо́чу, — пла́че Петро́.

— Ти́хо, Пе́тре, ти́хо! — ка́же ма́ма. — Ми бу́демо тут лови́ти ри́бу. Диви́сь! Тара́с, Рома́н, Ле́ся та Оле́нка сіда́ють у чо́вен. Та́то хо́че вже їхати. Вони́ бу́дуть лови́ти ри́бу в о́зері. А ти, Сірко́ та я...

— Ма́мо! Ма́мо! — кричи́ть Петро́. — диві́ться, де Сірко́!

— Дивíться! Яка́ вели́ка ри́ба! Ри́ба пливе́ сюди́, — ка́же Оле́нка. — Ні! То не ри́ба, а Сірко́! Сірко́ пливе́.

— Сі́рку! Не сюди́, Сі́рку! — кричи́ть Рома́н.

— Ні, Сі́рку, ні! Не лізь у чо́вен! — крича́ть ді́ти. — Сі́рку, не лізь!

— Та́ту! Та́ту, рятýйте! — кричи́ть Тара́с. — Ле́ся па́дає у во́ду!

— Ма́мо! Ма́мо! Дивíться! Ми у водí! — кричи́ть Ле́ся. — Сірко́ пливе́, як вели́ка ри́ба, а та́то ло́вить чо́вен!

Нова́ си́ня суко́нка

— Ма́мо! — ка́же Ле́ся. — У Ві́ри сьогó́дні день наро́дження. Я хо́чу одягну́ти нову́ суко́нку. Чи мо́жна, ма́мо?

— Мо́жна, — ка́же ма́ма. — Нова́ си́ня суко́нка ду́же га́рна. Але́ шви́дко, бо вже час їхати.

— До́бре, ма́мо. Поможі́ть мені́ одягну́тися, — ка́же Ле́ся.

— Ле́сю, вже йди! Та́то в а́вті! — кричи́ть Тара́с.

— Іду́, йду, — ка́же Ле́ся. — А де подару́нок?

— Наре́шті! — ка́же Тара́с.

— Сі́рку! О-ой, не скачи́! Ой, ма́мо! Диві́ться, що Сірко́ зроби́в! — запла́кала Ле́ся.

— Не плач, Ле́сю. Одягни́ жо́вту суко́нку, — ка́же ма́ма. — А ти, Тара́се, почека́й.

На здоро́в'я тобі́

В день наро́дження твій
Ми співа́ємо всі:
— На здоро́в'я,
На здоро́в'я,
На здоро́в'я тобі́!

Мно́гі лі́та

Мно́гі лі́та тобі́,
Мно́гі лі́та тобі́,
Мно́гі лі́та, мно́гі лі́та,
Мно́гі лі́та тобі́.

День наро́дження.

— У Ві́ри сього́дні день наро́дження. Ма́ма спекла́ торт. Юрко́, Рома́н, Оле́нка, Тара́с і Ле́ся принесли́ пода́ру́нки.

— Ві́ро! Ві́ро! Покажи́ нам подару́нки! — крича́ть ді́ти.

— До́бре, — ка́же Ві́ра. — Сіда́йте бі́ля ме́не. О! Яка́ га́рна за́бавка! Дя́кую, Оле́нко! О, кни́жка від Рома́на, а скака́лка від Юрка́! Ду́же дя́кую вам! А що тут? Цуко́рки! Це від Тара́са.

— А м'яч від ме́не, — ка́же Ле́ся.

— Дя́кую, Ле́сю. А тобі́, Тара́се, дя́кую за цуко́рки, — ка́же Ві́ра. — Усі́ подару́нки ду́же га́рні. Дя́кую!

— О! Торт! — крича́ть ді́ти.

— О! Ма́ма вже несе́ торт, — ка́же Ві́ра.

— Сіда́йте, ді́ти, — ка́же ма́ма. — Ві́ро, ти сіда́й тут.

— Так, Ві́ро, ти сіда́й, — ка́же Тара́с. — А ми бу́демо стоя́ти і співа́ти.

Майда́нчик

Ді́ти ба́вилися на майда́нчику. Дівча́та гойда́лися, а хло́пці ки́дали м'яч.

— Ле́сю, ходи́ ба́витися з на́ми! — кли́че Тара́с. — Оле́нко, ходи́ й ти з на́ми.

— Ні, ми не хо́чемо ба́витися з ва́ми. Ми хо́чемо гойда́тися, — ка́жуть дівча́та.

— Е-е-е, гойда́тися? Хіба́ ж то гра? — ка́жуть хло́пці. — Бейсбо́л — це до́бра гра. Ході́ть із на́ми гра́тися. Ходи́, Ле́сю! Ходи́, Оле́нко!

— Ні, нам і тут до́бре, — ка́жуть дівча́та. — Ми бу́демо гойда́тися.

— Го́йда-го́йда-гойда́шечки! — крича́ть хло́пці. — Е-ле-ле!

На горо́ді сто́впчики;
Роди́, Бо́же, хло́пчики,
А дівча́т не роди́ . . .

— Цур вам! — Ідíть геть!

На горóді качáта
Родú, Бóже, дівчáта,
А хлóпців не родú,
Бо то самí їроди.

— їроди! їроди! Хлóпці — їроди, — кричáть дівчáта.

— Ну, то гойдáйтеся! Тарáсе! — гукáє Романá. — Ходú сюдú! Кúдай м'яч!

Тара́с ки́нув м'яч дале́ко. Рома́н побі́г лови́ти м'яч, а там був Богда́н.

— Чи це твій м'яч? — пита́є Богда́н.

— Так, мій, — ка́же Рома́н.

— На́, лови́! — сказа́в Богда́н, і ки́нув м'яч.

— Дя́кую! — ка́же Рома́н. — Чи ти хо́чеш гра́тися з на́ми?

— Так, хо́чу! Чи ви гра́єте в бейсбо́л? — пита́є Богда́н.

— Так! Бо що? — пита́є Рома́н.

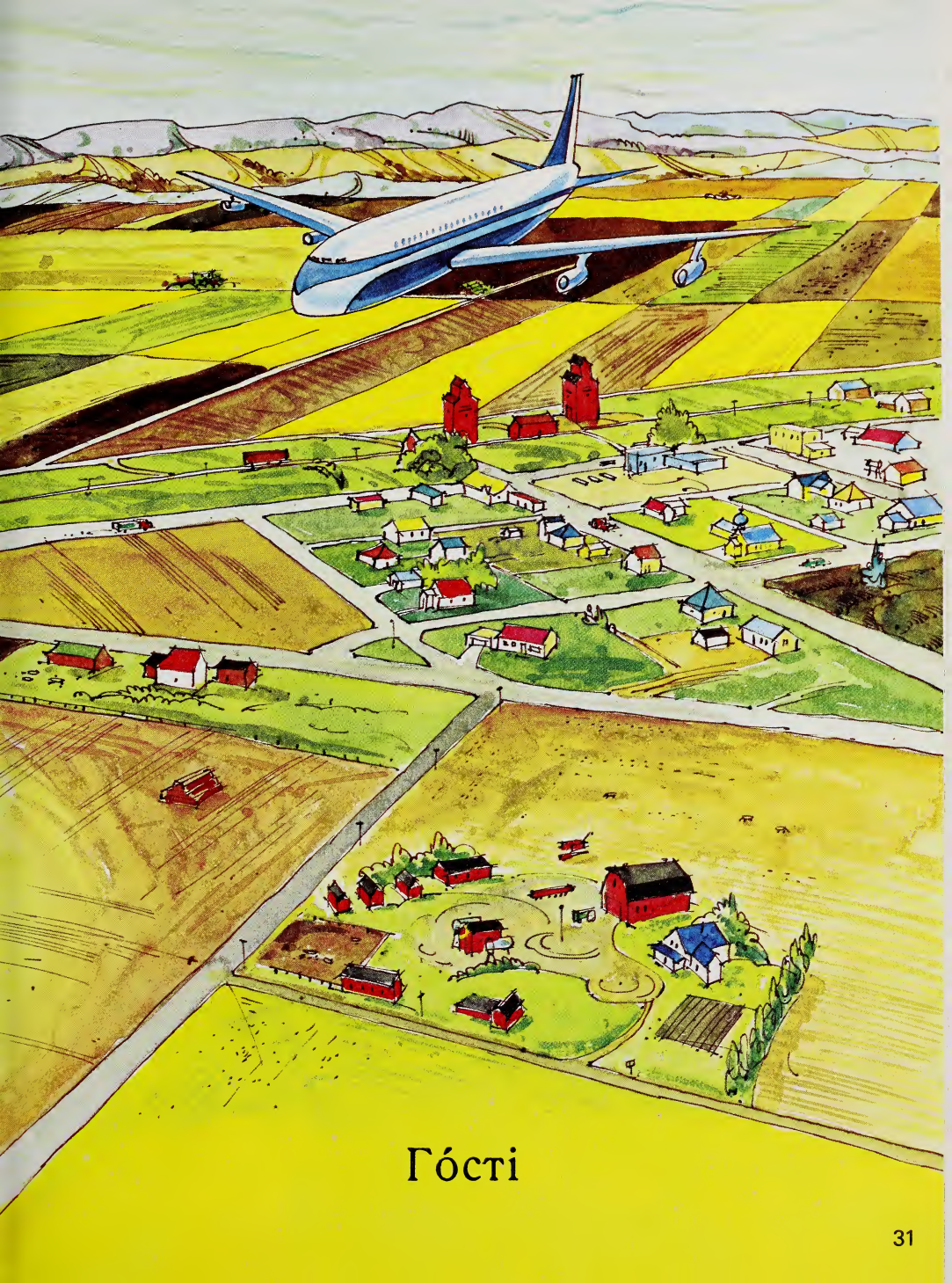
— Бо бейсбо́л — до́бра гра, — каже Васи́ль.

— Гей! Хло́пці! Дивіться, хто тут! Тут Богда́н! Він хо́че гра́тися з на́ми! — кричи́ть Рома́н. — Дівча́т уже́ не тре́ба!

— До́бре! До́бре! — крича́ть хло́пці. — Ти хо́чеш лови́ти чи би́ти м'яч?

— Я хо́чу лови́ти, — ка́же Богда́н.

— До́бре! Ти, Богда́не, лови́. Тара́с бу́де ки́дати, а я бу́ду би́ти, — ка́же Юрко́. — А ти, Рома́не, йди дале́ко. Я бу́ду би́ти м'яч, а ти лови́.

Го́сті

Го́сті і́дуть

Сьогó́дні
Тара́с весе́лий,
Ле́ся весе́ла —
всі ду́же весе́лі,
бо го́сті і́дуть
до них.

— Я вже ба́чу літа́к! — кричи́ть Ле́ся. — Он там дале́ко!

— Літа́к лети́ть шви́дко, — ка́же та́то. — Дя́дько й ті́тка ско́ро бу́дуть тут.

— Та́ту! Та́ту! Літа́к сіда́є! — кричи́ть Тара́с.

— Чи мо́жна вже ба́чити дя́дька й ті́тку? — пита́є Ле́ся.

— Так! Диви́сь, вони́ йду́ть сюди́, — ка́же та́то.

— Дя́дько й ті́тка йду́ть! Ті́тка несе́ подару́нки! Ті́тка несе́ нам подару́нки! — крича́ть ве́село ді́ти.

Го́сті на фа́рмі

Ті́тка й дя́дько прии́хали в го́сті до ді́да й ба́би.

Тара́с, Ле́ся й Петро́ прии́хали тако́ж. Дід і ба́ба були́ ду́же ра́ді.

У тітки й дя́дька нема́є фа́рми. Воня́ живу́ть у мі́сті. Тітка ду́же хоті́ла їхати на фа́рму. Вона́ хо́тіла ба́чити, як живу́ть дід і ба́ба на фа́рмі. Тара́с і Ле́ся вже були́ на фа́рмі. Тара́с хо́че пока́зати порося́та.

— Тітко! Дя́дьку! Ході́ть сюди́! Диві́ться, як бага́то порося́т! — ка́же Тара́с.

— Скі́льки? — пита́є Ле́ся.

— Де́сять! — ка́же Тара́с. — Воня́ п'ють молоко́, а свиня́ хрю́кає: „Хрю-хрю! Хрю-хрю-хрю!"

— Порося́та га́рні! — ка́же Ле́ся. — А он там ягня́.

— Ягня́! Яке́ воно́ га́рне! — ка́же ті́тка. — Воно́ тако́ж п'є молоко́.

— Ле́сю! Тара́се! Ході́ть сюди́! — гука́є ба́ба.

— Ході́мо! — ка́же ті́тка. — Ягня́ п'є, порося́та п'ють. Час і нам обі́дати.

Звíдки молокó

— А-а-а! Дóбре молокó! — кáже Петрó. — Бáбо, де Ви купýєте молокó? Воно́ не такé, як у нас удóма.

— Ми не купýємо молокá, так як ви у мíсті. Нам корóва даé молокó, — кáже бáба.

— Як? Корóва даé молокó? А нам принóсить молокó молочáр! сказáв Петрó. — Я хóчу бáчити, як то корóва даé молокó! Чи мóжна, бáбо?

— Дóбре, — кáже бáба. — Алé тепéр корóви немáє вдóма.

— А я хо́чу ба́чити нови́й тра́ктор, що купи́в дід! — ка́же Тара́с. — Та́то тако́ж хо́че ба́чити тра́ктор.

Дід, та́то й Тара́с пішли́ туди́, де тра́ктор. Петро́, дя́дько Васи́ль і Ле́ся тако́ж пішли́ надві́р.

— Яки́й га́рний кінь! — ка́же дя́дько Васи́ль. — Чи ти, Тара́се, вже їзди́ш ве́рхи?

— О, так! — ка́же Тара́с. — Он той чо́рний кінь, то мій кінь. Я вже їжджу ве́рхи.
А той бі́лий кінь для Ле́сі.
Вона́ тако́ж їздить ве́рхи.

— Уже йдуть коро́ви
додо́му, — сказа́в дя́дько Васи́ль.—
Тре́ба йти по молоко́.

— Я тако́ж іду́, —
ка́же Петро́. — Я хо́чу поба́чити,
як то коро́ва дає́ молоко́!

— До́бре, ході́мо, —
сказа́в дя́дько.

— О-о-о!
Диві́-і-іться!
Молоко́! Молоко́!
кричи́ть Петро́. —
Аж тепе́р
я зна́ю,
Зві́дки
молоко́!

Кво́гка й курга́та

Ціп-ціп-ціп! Ціп-ціп-ціп!
Ми знайшли́ вели́кий сніп!
Кво́гка кли́че: — Куд-куди́ ви?
Час додо́му. Вже грими́ть!
Дощ із хма́ри вже лети́ть.
А курга́та: — Не бідá!
Не страшна́ для нас водá.

Свіже яйце́

Ура́нці на фа́рмі ду́же га́рно. Ле́ся шви́дко вста́ла й побі́гла надві́р. Ба́ба була́ вже надво́рі.

— Добри́день, ба́бо! Що Ви бу́дете роби́ти сього́дні? — пита́є Ле́ся.

— Слу́хай! Чу́єш, як пі́вень, ку́ри, курча́та й інди́ки кричáть? — ка́же ба́ба. — Вони́ кричáть, бо хо́чуть їсти.

— Кудкуда́к! Кудкуда́к!

— Ба́-а-або! Ку́-у-рка! — кричи́ть Ле́ся. — Чи вже мо́жна йти по яйце́?

— Так. Ку́ри бу́дуть
і́сти, а ти біжи́ по яйце́, —
ка́же ба́ба.

— Ба́бо! Ба́бо!
Диві́ться! Я́йця! Як бага́то! —
кричи́ть Ле́ся. — Ми всі бу́демо
і́сти сві́жі я́йця.

— Ой! Ле́сю! Не біжи́
так шви́дко. Та не кричи́, —
ка́же ба́ба. — Диви́сь! Там
курча́та!

— Я ба́чу, ба́чу курча́та! —
кричи́ть Ле́ся. — Ході́ть до ха́ти,
бу́демо і́сти.

І вони́ пішли́ до ха́ти
сні́дати.

Ю́рчик працю́є

Рве Оле́нка там на по́лі
Кві́ти, бі́лі та черво́ні.
А Тара́сик, Ві́ра й ми
Рвем барві́нок на вінки́.
Тут Сі́ркó на ду́ба ска́че,
Бо на ду́бі там щось пла́че.
О! Наш Ю́рчик на дубо́чку —
Рве штаня́тка й соро́чку.

Дзвіно́чки

На ві́трі дзе́нькали дзвіно́чки:
— Дзень, дзень! Дзень, дзень! —
Схиля́ли ні́жні голі́вочки
Ввесь день, ввесь день.

Кульба́ба

Ой каза́ла ба́ба ба́бі: —
Не дму́хайте на кульба́бу,
Бо з кульба́би полетя́ть
Сто мали́х кульбабеня́т.

Горо́д

Ті́тка хоті́ла поба́чити горо́д на фа́рмі. Ле́ся побі́гла показа́ти горо́д. Ба́ба й ма́ма тако́ж пішли́ подиви́тися.

— Іді́ть туди́, — ка́же Ле́ся. — Там мій горо́д.

— Почека́й, Ле́сю. Тітка хо́че поба́чити кві́ти, — ка́же ма́ма.

І вони́ пішли́ диви́тися на кві́ти. Ба́ба ма́ла ду́же га́рні кві́ти: жо́вті, черво́ні й си́ні. Там були́ тако́ж га́рні черво́ні ма́ки.

„Черво́ні ма́ки, кві́ти . . .," — заспіва́ла тітка.

— Не так! Не так! — ка́же Ле́ся. — Я зна́ю, як. Ось так:

Ой на горі́ мак,
Під горо́ю так.
Мак, мак, маківочки
Золотії́ голі́вочки.
Ста́ньте ді́ти так,
Як черво́ний мак.

— Га́рно ти нам заспіва́ла. Ду́же га́рно, — сказа́ла ті́тка.

— Чи йдемо́ вже на горо́д? — пита́є Ле́ся.

— Уже́ йдемо́, — ка́же ба́ба.

І вони́ пішли́ на горо́д. А на горо́ді — капу́ста, мо́рква, горо́х, гарбузи́, га́рні жо́вті со́няшники . . .

— Яки́й вели́кий горо́д!
Бу́де що ї́сти, — ка́же ті́тка.

— Ході́ть, ті́тко, ході́ть!
Тут мій горо́д, — ка́же Ле́ся.

О, твій горо́д тако́ж
га́рний, Ле́сю, — ка́же ті́тка.
Ба́чу, що й ти ма́єш со́няшники.

— Ой! Що це? Що це? Що це ска́че? — кричи́ть Ле́ся.

— Ти́хо, Ле́сю!
Це зеле́на жа́ба, —
ка́же ба́ба. —
Жа́ба їсть комарі́
й му́хи на горо́ді.

Їдемо додóму

Пíсля обíду дíти побíгли надвíр. Тáто пішóв до áвта. Дід сидíв бíля хáти, а дя́дько стоя́в бíля дíда й дивúвся далéко в пóле. Бáба й тíтка пішлú на горóд.

Ма́ма ви́йшла з ха́ти й гука́є: — Ле́сю! Тара́се! Іді́ть до ха́ти. Бу́демо їхати додо́му.

— Так ско́ро? Ми ще не хо́чемо їхати, — сказа́ла Ле́ся. — Поїдемо за́втра!

— Ні! Дя́дько й ті́тка їдуть із на́ми, — ка́же ма́ма.

— Дя́дько й ті́тка бу́дуть ще у нас! — ве́село кричи́ть Ле́ся. — Додо́му! Їдемо додо́му!

— Тара́се, — ка́же ма́ма. — Поможи́ ба́бі нести́ горо́дину. А ти, Ле́сю, поможи́ нести́ сир, ма́сло, хліб і я́йця, що ба́ба нам дала́.

— Усе́ в а́вті, — ка́же Тара́с. — А де Петро́?

— Он там. Біжи́ть і щось несе́, — ка́же Ле́ся. — Він несе́ кача́та!

— Пе́тре! Не мо́жна бра́ти, — ка́же ма́ма. — Кача́та живу́ть на фа́рмі, не в мі́сті. Дай ба́бі кача́та.

— Дя́кую, Пе́тре, — ка́же ба́ба. — Іди́ й сіда́й бі́ля Сірка́.

— Їдемо додо́му! Всі в а́вті? До поба́чення! — ка́же та́то. — За́втра прии́дьте до нас.

— Прии́демо, прии́демо, — ка́жуть дід і ба́ба. — До поба́чення!

— До поба́чення! — гука́ли всі.

Тара́с сиді́в бі́ля та́та й диви́вся у кни́жку. Дя́дько поба́чив ко́ні на фа́рмі й сказа́в:

— Диви́сь, Тара́се! — Ко́ні. Яки́й га́рний бі́лий кінь! Той хло́пець до́бре їздить ве́рхи!

— Тара́с тако́ж до́бре їздить ве́рхи, — сказа́ла ті́тка, що сиді́ла бі́ля ма́ми й Ле́сі.

— Чи дале́ко ще до мі́ста? — пита́є Ле́ся. — Диві́ться, Петро́ вже спить і Сірко́ спить. Я тако́ж хо́чу спа́ти.

— О, ще дале́ко! — ка́же ма́ма.

— Так, ще дале́ко до мі́ста, — ка́же та́то. — А́вто і́де шви́дко, але ми не ско́ро бу́демо вдо́ма. Ти тако́ж мо́жеш спа́ти, а ми тебе́ збу́димо, як ті́льки прии́демо додо́му.

Їхали воні́, і́хали. Вже со́нце зайшло́ й було́ те́мно надво́рі. Дя́дько говори́в про мі́сто, а Тара́с слу́хав. Ті́тка й ма́ма ти́хо говори́ли, а Ле́ся спа́ла.

— Так, на фа́рмі ду́же га́рно, ти́хо, — ка́же та́то.

— І свіже повітря, — дода́в дя́дько. — А в мі́сті:

Дзе́нькіт, бре́нькіт,
Га́мір, крик,
Лю́ди, а́вта . . .
Спо́кій зник . . .

— Ха-ха-ха! Порося́та
летя́ть! — ра́птом засмія́вся
Тара́с.

— Що з тобо́ю? — пита́є та́то.

— О! . . . я спав, — ка́же Тара́с.

— Уже недале́ко додо́му, —
ка́же та́то. — Я ба́чу сві́тла он
там у мі́сті.

Чудасія

Ой, ти, дя́дьку, ти, Мусію,
ги ти ба́гив гудасію?

На горо́ді кобу́ла
порося́та водила.

*Порося́та пихті́ли,**
вони́ ї́сти хоті́ли.

Вони́ ї́сти хоті́ли,
піднялу́ся й полеті́ли.

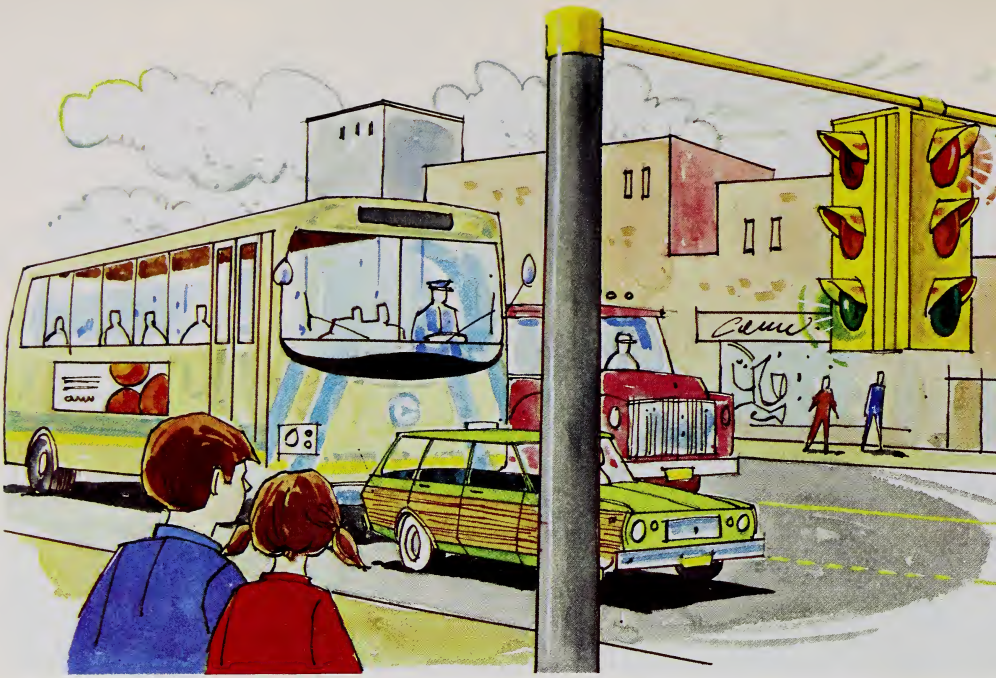
Піднялу́ся, полеті́ли,
на дубо́гку сі́ли.

На дубо́гку сі́ли —
усі́ гру́ші пої́ли.

Наро́дна нісенітниця.

* *Пояснення:* **пихтіти** — сопіти.

Світлофо́р

У світлофо́рі три сві́тла є
І ко́жне сві́тло свій нака́з дає́.

Черво́не сві́тло ка́же: — Стій!
А жо́вте: — Почека́й.

Зеле́не ка́же: — Їдь мерщій! —
Дити́но, ці нака́зи знай.

Світлофо́р

— О! Де ми? Де ми? — пита́є Ле́ся. — Уже́ вдо́ма?

— Ні, Ле́сю, — ка́же ті́тка. — Це ті́льки пе́рший світлофо́р. Сві́тло тепе́р черво́не, не мо́жна їхати.

— Зеле́не сві́тло! — кричи́ть Тара́с. — Їдьмо! У шко́лі я — світлофо́р. Я підніма́ю до́щечку, на яки́й напи́сано „Стоп". А́вта не їдуть, а ді́ти мо́жуть іти́.

— Яки́й ти світлофо́р! Ти ті́льки шкільни́й патру́ль! — ка́же Ле́ся. — Світлофо́р ка́же всім, що тре́ба роби́ти: якщо сві́тло зеле́не — їдь або́ йди.

Жо́вте сві́тло — не спіши́! А черво́не — стій! Не їдь і не йди.

— У нас у світлофо́рі ви́дко ру́ку, якщо́ сві́тло черво́не, а люди́ну, якщо́ сві́тло зеле́не, — ка́же дя́дько.

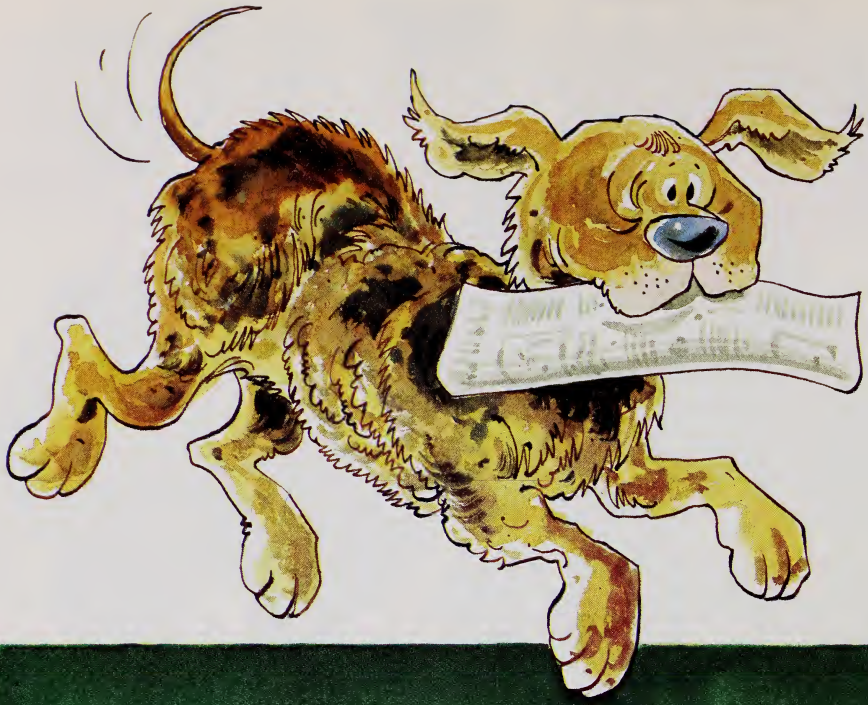
— І в нас є такі́ са́мі сві́тла, — ка́же Ле́ся.

— О! Ми вже й прии́хали, — сказа́в Тара́с. — Тре́ба буди́ти Петра́. Пе́-е-тре!

— Ні! Не буди́! Та́ту, неси́ Петра́ до ха́ти, — ка́же ма́ма.

Громадські помічники

Бо́бик

Хва́литься мали́й Тара́сик,
що розу́мний в нього́ пе́сик.

Бо́бик — ві́рний листоно́ша,
— Вже й журна́л є! — він голо́сить.

Догори́ заде́рши но́са,
він журна́ли нам прино́сить.

Листоно́ша

У кля́сі ді́ти диви́лися на фі́льм.

— Це по́шта. На по́шту йде листоно́ша, — ка́же па́ні Коза́к. — Васи́льку, скажи́ нам щось про листоно́шу.

— Мій та́то тако́ж працю́є на по́шті, — сказа́в Васи́ль. — Він — листоно́ша. Листоно́ша розно́сить листи́.

— І мій та́то працю́є на по́шті, — сказа́ла Ві́ра. — Але́ він не листоно́ша.

— Па́ні Коза́к! Чи мо́жу я сказа́ти щось про листоно́шу? — ка́же Тара́с.

— До́бре, Тара́се, кажи́! — ка́же па́ні Коза́к.

— Мій брат Петро́ — листоно́ша тако́ж, — ска́зав Тара́с. — Коли́ при́йде лист, то він несе́ його́ до та́та.

Дóгляд зубíв

Наш ведмíдь, бурмúло грýбий,
Доглядáє дóбре зýби.
До дантúста гáсто йде, —
Чи немáє дíрки де.

Мáє щíтку, пáсту мáє,
Чúсто зýби вигищáє,
Бо, як зýби дóбрі й гúсті,
То й солóдке мóжна їсти.

За Р. Завадовичем

У дантиста

Оленка й мама прийшли до дантиста.

— Сьогодні в Оленки випав зуб. Подивіться на її зуби, — каже мама.

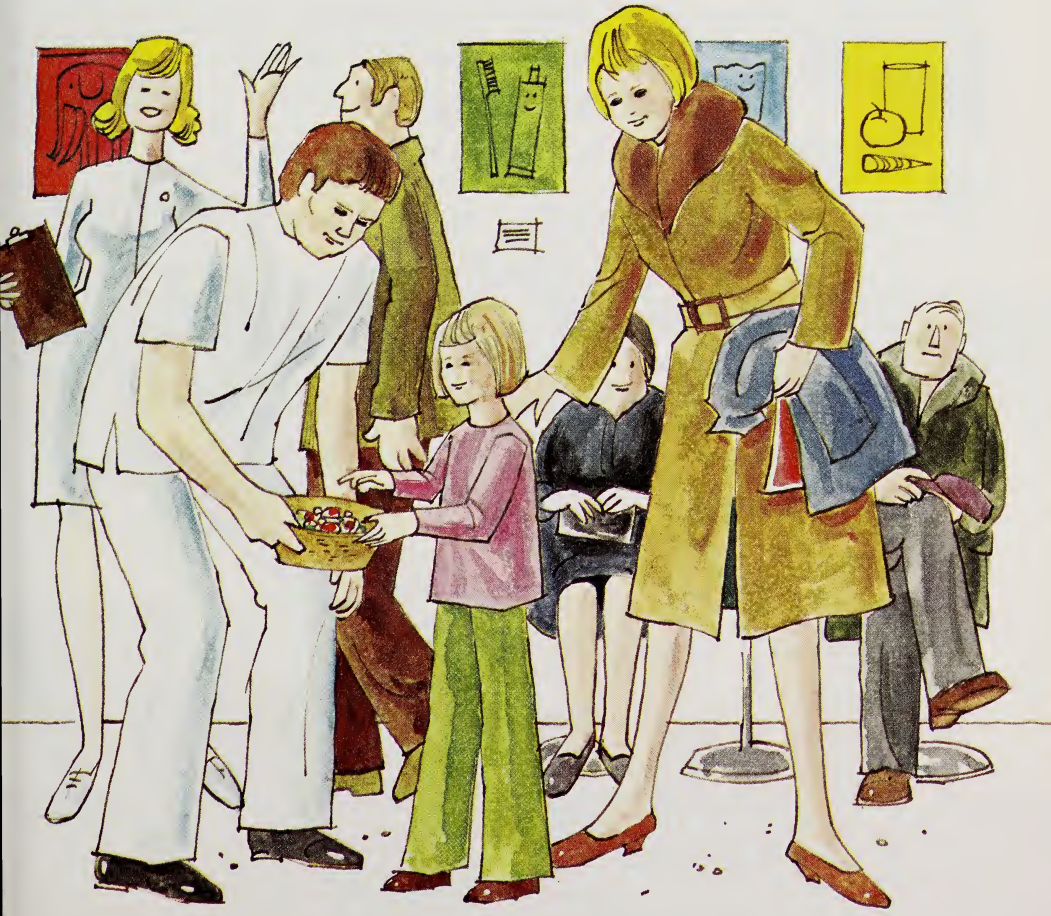
— Добре, — каже дантист. — Сідай, Оленко, у крісло.

Оленка сіла у крісло, а дантист дивиться на зуби.

— У тебе, Оленко, всі зуби здорові. Ти добре їх чистиш. Там, де випав зуб, виросте новий.

Тепе́р, Оле́нко, бери́ собі́ щось із ко́шика, — ка́же дантист.

— Дя́кую, па́не до́кторе, — сказа́ла Оле́нка й побі́гла шви́дко до ма́ми.

Пе́кар

Наш пе́кар, на́че той грибо́к,
Наді́в біле́ньку ша́пку,
Напі́к наш пе́кар пампушо́к
І запіка́є ба́бку.

У пе́каря смачни́й пиріг,
До нього́ ще й смета́на!
Він дба́є про здоро́в'я всіх,
Йому́ подя́ка й ша́на.

Медсестра́

Медсестра́ прийшла́ до шко́ли. Вона́ сказа́ла ді́тям, що тре́ба роби́ти, щоб бу́ти здоро́вим.

Ді́ти слу́хали й диви́лися на фі́льм. Там пока́зували, що тре́ба ї́сти, щоб бу́ти здоро́вим. Медсестра́ тако́ж каза́ла, що тре́ба йти ра́но спа́ти.

— Хто мо́же сказа́ти, скі́льки годи́н тре́ба спа́ти, щоб бу́ти здоро́вим? — запита́ла медсестра́.

— Я зна́ю, — ка́же Юрко́, — одина́дцять. Ні! Два́дцять.

— Ха-ха-ха! — засмія́лися
ді́ти. — А коли́ Юрко́ не спить?

— Ти́хо, ти́хо, ді́ти!
Юрко́ зна́є, — ка́же медсестра́. —
Тре́ба спа́ти одина́дцять годи́н.
За́втра я бу́ду диви́тися, чи у вас
здоро́ві зу́би, о́чі... До́бре?

Сірко́

Є у нас таки́й Сірко́,
Сі́рий, волоха́тий;
Ду́же лю́бить молоко́,
Ду́же лю́бить спа́ти.

Спить собі́ Сірко́, як цар,
День і ніч, і ра́нок,
По́ки з а́вта молога́р
Ви́йде — аж на ґа́нок!

От тоді́ вже наш Сірко́
Гавкання́м голо́сить:
„Геть усі́! Це молоко́!
Він мені́ прино́сить!”

Молоча́р

— Ма́мо! — ка́же Ле́ся. — Молоча́р іде́! Чи нам тре́ба молока́?

— Так, Ле́сю, — ка́же ма́ма. — Нам тре́ба не ті́льки молока́, але́ й ма́сла тако́ж.

— Ма́мо, на фа́рмі коро́ва дає́ молоко́, — ка́же Петро́. — А зві́дки молоча́р бере́ молоко́?

— З фа́рми, — ка́же ма́ма. — коро́ва дає́ молоко́. Молоко́ везу́ть із фа́рми до мі́ста.

Бім-бам

Бам-бім, дзе́лень-бім,
Загорі́вся ки́цин дім!
Біжи́ть ку́рочка з відро́м,
Біжи́ть пі́вник із цебро́м.
Бам-бім, дзе́лень-бім,
Щоб гаси́ти ки́цин дім.
Бом-бом, дзе́лень-бом,
Біжи́ть ко́тик з помело́м.
Погаси́ли помело́м,
Посіда́ли всі круго́м.
Ті́льки ко́тик зажури́вся.
Йому́ хво́стик присмали́вся.

Поліцúст і пожéжник

На майдáнчику бíгали
дíти. Сьогóдні надвóрі вíтер.
Дíти дивúлися, як вíтер ніс змíя.

— Мій змí-і-ій! — кричúть
Васúль. — Мій змій полетíв далéко

— Там, на дéреві! —
покáзують і кричáть дíти. — Он
там вúсоко! Вúсоко!

— Почекáй, Васúлю, — кáже
Тарáс, — зáраз я дістáну йогó.

— Тарáсе, не лізь на дéрево!
кричúть Лéся.

— Не лізь, Тара́се, — ка́же Васи́ль. — Диви́сь, поліци́ст іде́ до нас. Він помо́же нам.

— Що ви ро́бите, ді́ти? — пита́є поліци́ст. — О! Ба́чу, ба́чу, змій на де́реві. Не лізь, Тара́се, на де́рево. Ми за́раз діста́немо його́.

Недале́ко від майда́нчика була́ поже́жна ста́нція. Поліци́ст пішо́в до свого́ а́вта й щось говори́в по ра́діо. Ско́ро прии́хало поже́жне а́вто й поже́жник ді́став змія з де́рева.

— На́, Васи́льку, змія. Іди́ ба́витися, але́ далеко від де́рева, — сказа́в пожежник.

Шкільни́й патру́ль

Стої́ть патру́ль на ву́лиці,
Трима́є до́щечку в руці́.

А до́щечка та чарівна́, мабу́ть, —
Спиня́є а́вта коли́ ді́ти йдуть.

— Безпе́чно через ву́лицю іді́ть,
Коли́ на ву́лиці шкільни́й патру́ль стої́ть.

Приго́ди тварѝн

Футболіст

Що за гра на майда́нчику? — Футбо́л. Там хло́пці гука́ли, крича́ли й свисті́ли. Ось м'яч улетів у воро́та. — Ґо-о-ол! Ґол!

— Бий! Бий! — зно́ву крича́ть ді́ти. І м'яч улетів у дру́гі воро́та. Зно́ву ґол!

А бі́ля майда́нчика йшла́ коза́ з козеня́м.

— Що це хло́пці ро́блять? — пита́є козеня́.

— Гра́ють у футбо́л. Фу́тбол — до́бра гра, — ка́же коза́. — Але́ козеня́та у футбо́л не гра́ють...

— Ґол! Ще оди́н ґол! — крича́ть хло́пці.

Козеня́ тако́ж захоті́ло ґра́ти. Воно́ побі́гло на майда́нчик. Ось і м'яч! Бух!

— Ґо-о-ол!!! — І козеня́ мо́же заби́ти ґол! — крича́ть хло́пці.

Усі́ смія́лися. А козеня́ було́ ра́де: помогло́ заби́ти ґол.

Рябкó й жáби

Спить Рябкó. А з óзера жáби: — Ква-ква... ква-ква... Не даю́ть спáти. Побíг Рябкó до óзера.

— Гав! Гав! — Ти́хо! Ти́хо! Жáби затúхли. Рябкó пішóв до бу́дки спáти.

Колú знóву: — Ква-ква... Як дóбре бíля óзера!...

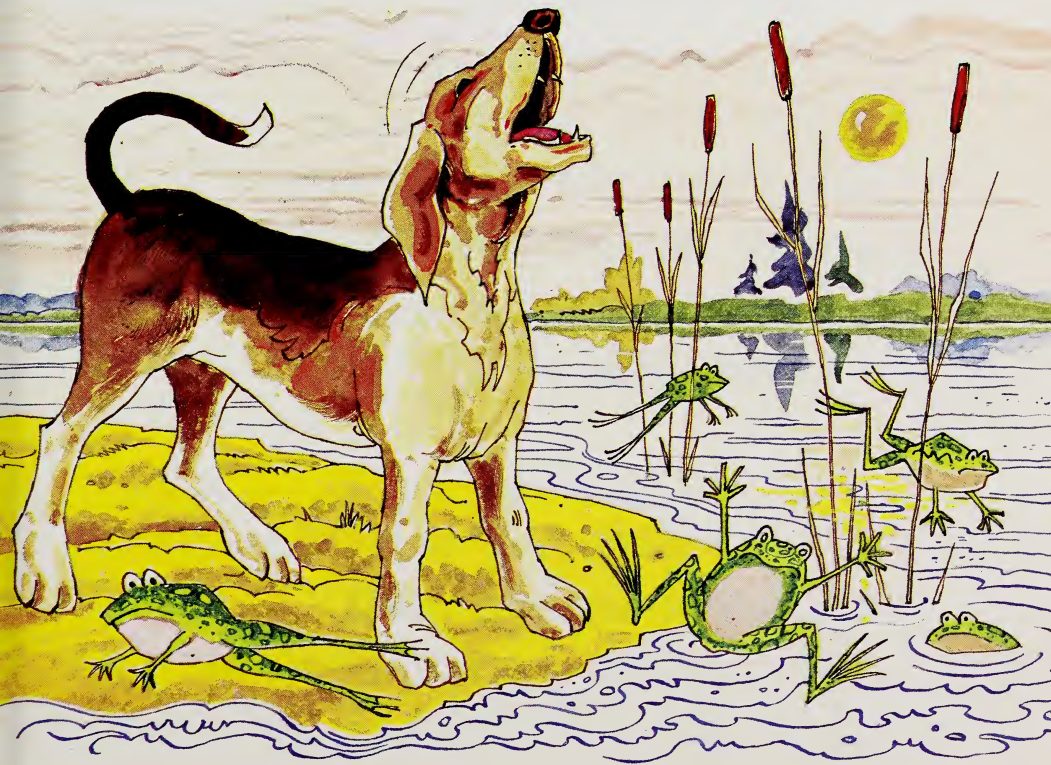
Пішóв Рябкó. — Гр-р-р... Ци́тьте! Геть усí!

Усé затúхло. Рябкó спить.

Колú знóву: — Ква-ква...

Рябко́ ско́чив на но́ги
та як закричи́ть, як жа́би: — Гав!
Гва-гва-гва! Як пога́но бі́ля о́зера!

Жа́би зати́хли й до ра́нку —
анічичи́рк!

Живи́й капелю́х

Ко́тик Мурко́ сидів бі́ля кр і́сла. На кр і́слі був капелю́х. Му́ха с і́ла на капелю́х. Мурко́ ско́чив, а капелю́х — бух! — і впав на ко́тика.

У кімна́ті були́ Васи́ль і Юрко́. Вони́ не ба́чили, як упа́в капелю́х на Мурка́. Васи́ль поба́чив капелю́х, хотів підня́ти і ра́птом як закричи́ть: — Ой-ой-о́й!

— Не кричи́! — ка́же Юрко́.

— Він жи-жи-ви́й!

— Хто живи́й?

— Ка-ка-пелю́х!

— Що ти! Капелю́х живи́й?

— По-по-диви́сь сам! — І Юрко́ пішо́в подиви́тися на капелю́х.

Ра́птом капелю́х поліз до Юрка́. Юрко́ як закричи́ть: — Ой! — і ско́чив на кріс́ло. А капелю́х лі́зе та й лі́зе аж до кріс́ла.

— Ой! Ой! — кричи́ть Юрко́. — Що це за капелю́х? Це таки́й капелю́х, що . . .

— Почека́й, — ка́же Васи́ль. Ки́даймо м'яч.

Ки́дали, ки́дали, ра́птом капелю́х як закричи́ть: — Няв!

— Му́рку! — закрича́ли хло́пці. — Скажи́ нам, як ти туди́ зали́з?

Малі́ помічники́

Помага́йко

Іді́, до́щику, йди та йди,
А я взу́ю чобітки́.
Візьму́ в ру́ки дво́є ві́дер,
Побіжу́ собі́ на ві́тер —
До́щикові помага́ти
На́ші кві́ти полива́ти.

Ма́мі ме́нше робо́ти

Ле́ся та Оле́нка ба́вилися надво́рі. Воні́ ба́чили, як Тара́с помага́в ма́мі на горо́ді.

— І я сьогó́дні ма́мі помага́ла, — сказа́ла Ле́ся.

— Я тако́ж помага́ла ма́мі, — сказа́ла Оле́нка. — Що ж ти роби́ла?

— Я помúла тарíлки, ло́жки й виде́лки, — сказа́ла Ле́ся. А ти що роби́ла?

— Я почúстила черевúки, — сказа́ла Оле́нка.

— Ма́мині? — спита́ла Ле́ся.

— Та ні, свої, — сказа́ла Оле́нка.

— То ти так ма́мі помага́єш? засмія́лася Ле́ся. — Ти собі почи́стила черев'ики.

— Хіба́ що? — спита́ла Оле́нк Якщо́ я почи́стила черев'ики, то ма́мі бу́де ме́ніше робо́ти. Адже́ ма́ма за́вжди чи́стить мої черев'ики

Чия́сь ба́ба

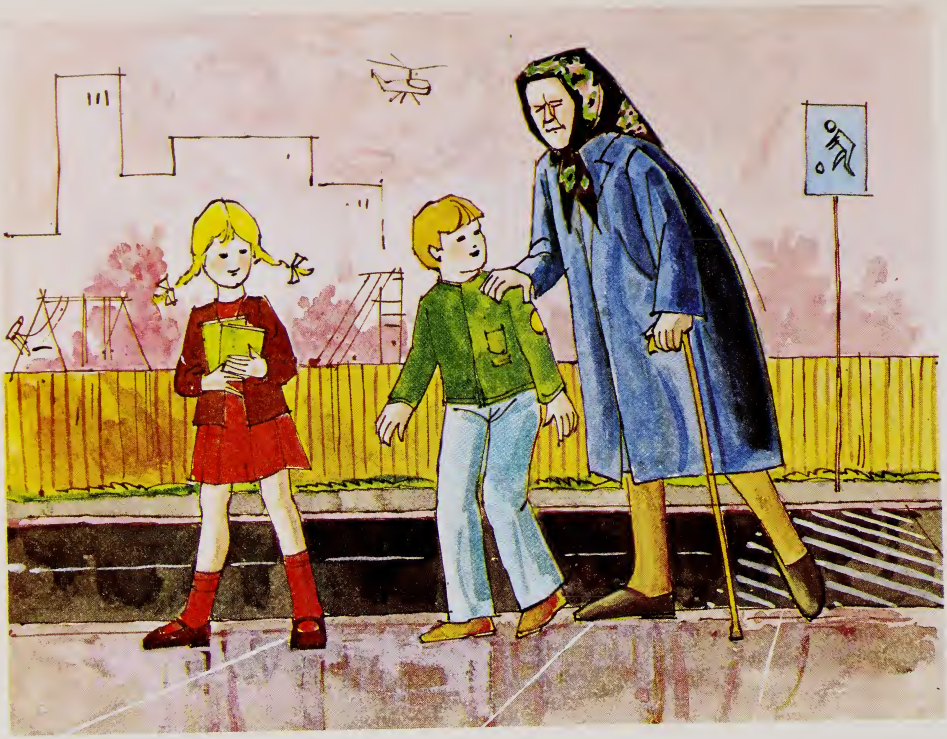
Бі́ля майда́нчика йшли́ хло́пець і ді́вчина. Недале́ко вони́ поба́чили ба́бу. Ба́ба йшла́ і ра́птом упа́ла.

— На́ мої́ книжки́! — кри́кнув хло́пець. Дав книжки́ ді́вчині, а сам побі́г помага́ти ба́бі.

Коли́ хло́пець прийшо́в зно́ву до ді́вчини по книжки́, вона́ запита́ла його́: — Це твоя́ ба́ба?

— Ні, — відпові́в хло́пець.

— А мо́же твоя́ ма́ма? — зно́ву запита́ла ді́вчина.

— Ні!

— А хто ж вона́? Мо́же тітка?

— Та ні! — сказа́в хло́пець, — чия́сь ба́ба.

Петро́ помага́є

У мі́сті був вели́кий нови́й баце́йн. Ма́ма сиді́ла й диви́лася, як Петро́ ба́вився бі́ля баце́йну. Петро́ поба́чив Тара́са у воді́ й побі́г до нього́.

— Пе́тре! Не лізь да́леко у во́ду! — ка́же ма́ма.

— Я хо́чу до Тара́са, — ка́же Петро́.

— Туди́ тобі́ не мо́жна! — ка́же ма́ма.

— А я хо́чу, — зно́ву сказа́в Петро́.

І Петро́ поліз у во́ду.

Ра́птом — плюсь! — Ма́мо, ма́мо, поможі́ть! — кричи́ть Петро́.

Ма́ма побі́гла до Петра́.

— Ти́хо, ти́хо, Пе́тре, — ка́же ма́ма. — Так тобі́ й тре́ба!
Я ж каза́ла, не лізь у во́ду.
Ну, ходи́. Уже́ час додо́му.

Коли́ прийшли́ додо́му, Петро́ побі́г до аква́ріюму, де були́ ри́бки. Ма́ма пішла́ подиви́тися, що він там ро́бить.

— Ой! — закрича́ла вона́. — Що ти зроби́в! Чому́ ри́бки не у воді?

— Пога́но бу́ти у воді́, — ка́же Петро́. — Я вже зна́ю... А диві́ться, які́ вони́ ра́ді. Я ри́бкам помага́в, щоб і вони́ не були́ у воді́.

— Так не мо́жна, Пе́тре. Ри́бки живу́ть у воді́, — сказа́ла ма́ма. — Кинь ри́бки наза́д у во́ду.

Два ведмéді

Два ведмéді, два ведмéді
горóх молотúли.

Два півники, два півники
До млинá носúли.

А горóбчик, гáрний хлóпчик,
на скрúпочку грáє,

Гороблúчка, гáрна птúчка,
Хáту замітáє.

А воронú, дóбрі жóни,
Пішлú танцювáти.

Злетíв крук, узяв дрюк,
Пішóв підганяти.

Народна пісня.

Свя́та

День святóго Миколáя

— Пéтре! Пéтре! Де ти? — кричúть Тарáс. — Чи ти забýв, що сьогóдні їдеш до шкóли?

— Не кричú, Тарáсе, — кáже Лéся. — Петрó вже йде. Дивúсь, він несé тóрбу й книжкú.

— Дай менí книжкú, Пéтре, — кáже мáма. — Сьогóдні у шкóлі не трéба книжóк. Сьогóдні до шкóли прúйде святúй Миколáй. Чéмні дíти дістáнуть подарýнки від святóго Миколáя.

— Я чéмний, — кáже Петрó. — То я дістáну подарýнок.

— Автóбус ужé чекáє, — кáже Тарáс. — До побáчення, мáмо!

— До побáчення, мáмо! — кáже Лéся. — Ходи́, Пéтре.

— До побáчення, Тарáсе. До побáчення, Лéсю, — кáже мáма.— Ось твій костю́м я́нгола.

— Лéся я́нгол? Чи воná бу́де мáти кри́ла? — питáє Петрó.

— Так, Пéтре, — кáже мáма. — Лéся бу́де бі́ля святóго Миколáя.

— О! Тоді́ я беру́ тóрбу, — кáже Петрó. — Мóже святи́й Миколáй дасть подару́нок для вас, мáмо. Я принесу́ йогó вам у тóрбі.

— Іди́, Пе́тре, — ка́же ма́ма. — Авто́бус чека́є. До поба́чення!

— До поба́чення, ма́мо! — ка́же Петро́.

Петро́ поцілува́в ма́му й побі́г до авто́буса.

Коли́ приї́хали до шко́ли, всі ді́ти пішли́ до вели́кої кімна́ти. Ле́ся пішла́ одягну́тися в костю́м.

— Тара́се, ходи́ до кля́си, — ка́же Петро́.

— Ні, Пе́тре, — ка́же Тара́с. — Сюди́ при́йде свято́й Микола́й.

— Свято́й Микола́й! Уже́ йде свято́й Микола́й! — закрича́ли ді́ти і всі ра́зом заспіва́ли:

О, хто, хто Микола́я лю́бить,
О, хто, хто Микола́ю слу́жить,
Тому́, свято́й Микола́ю,
На вся́кий час помага́й,
Микола́ю!

Святи́й Микола́й говори́в до дітей і роздава́в подару́нки.

— Ти був че́мний, Пе́тре, — сказа́в святи́й Микола́й. — Ось тобі́ подару́нок. А цей подару́нок дай ма́мі.

— Дя́кую, дя́кую, — сказа́в Петро́ і побі́г схова́ти подару́нки в то́рбу.

Різдво́

Сьогóдні Свят-вéчір. Тарáс, Лéся й Петрó на фáрмі у дíда й бáби. Тáто й мáма такóж на фáрмі. До дíда й бáби на Свят-вéчір приїхали гóсті.

У хáті стоя́ли дідýх і дýже гáрна ялúнка.

Все булó на столí: кутя́, рúба, калáч, варéники . . .

— Зі́рка! Зі́рка! — ве́село гука́ють ді́ти. — Уже́ мо́жна вече́ряти!

Усі́ ста́ли бі́ля сто́лу, помоли́лися й заспіва́ли „Бог предві́чний". Ле́ся ти́хо рахува́ла:-Оди́н, два, три . . .

— На столі́ аж дванадцять страв! — сказа́ла вона́.

— І всі такі́ смачні́! — дода́в та́то.

— Ді́ду, чи бу́дуть у вас коля́дники? — спита́в Тара́с.

— Так, бу́дуть, — відпові́в дід. — Коля́дники при́йдуть за́втра.

— А посіва́ти бу́дуть? — зно́ву пита́є Тара́с.

— Ні. Посіва́ють на Нови́й Рік, — відпові́в дід. І я коли́сь ходи́в посіва́ти. Я встава́в ура́нці, брав у то́рбу пшени́ці та йшов від ха́ти до ха́ти. У ха́ті я брав пше́ниці у жме́ню й каза́в:

Сію, сію, посіва́ю...
З но́вим ро́ком поздоровля́ю!

— Мені дава́ли ко́ржики, пироги́, цуко́рки та ще й гро́ші.

— Ма́мо, чи мо́жна й мені́ йти посіва́ти на Нови́й Рік так, як дід ходи́в, від ха́ти до ха́ти? — пита́є Тара́с.

— Ні, — ка́же ма́ма. — У мі́сті тепе́р не мо́жна ходи́ти посіва́ти від ха́ти до ха́ти, бо тут не всі украї́нці. Але́ ти мо́жеш пі́ти посіва́ти до Оле́нки й Рома́на.

— Я тако́ж хо́чу посіва́ти, — ка́же Петро́.

— Ще не колядува́ли, — ка́же Тара́с, — а ти вже хо́чеш посіва́ти.

— Час уже́ їхати до це́ркви, — сказа́ла ба́ба. — Там бу́дуть колядува́ти. Пе́тре, Тара́се! Іді́ть уже́ до а́вта!

Бог предві́чний

Бог предві́чний
Народи́вся.
Прийшо́в днесь
Із небе́с,
Щоб спасти́
люд свій ввесь,
І уті́шив вся.

— Сла́ва Бо́гу! —
Заспіва́ймо.
Честь Си́ну Бо́жому,
І Спа́су на́шому
Покло́н відда́ймо.

Сі́йся, роди́ся, жи́то, пшени́ця
І вся́ка пашни́ця.
На ща́стя, на здоро́в'я!
На цей нови́й рік,
Щоб кра́ще вроди́ло,
Як торі́к.

Христо́с народи́вся!
Сла́віте Його́!

Тара́с Шевче́нко

— Ма́мо, ма́мо! — кричи́ть Ле́ся. — Ми сього́дні вчи́лися співа́ти пісе́нь про Тара́са Шевче́нка. Я тако́ж бу́ду каза́ти вірш, яки́й написа́в Тара́с Шевче́нко.

— Тара́с написа́в вірш! Покажи́ мені! — ка́же Петро́.

— То не наш Тара́с написа́в, — ка́же Ле́ся, — а Тара́с Шевче́нко. Він жив в Украї́ні бага́то ро́ків то́му і там написа́в кни́жку ві́ршів „Кобза́р". Він тако́ж малюва́в.

— Га́рно, Ле́сю, — ка́же ма́ма, — ти до́бре навчи́лася. А ми всі пої́демо послу́хати, як ви бу́дете каза́ти ві́рші й співа́ти пісні́ на поша́ну Тара́са Шевче́нка.

Мені́ трина́дцятий мина́ло

Мені́ трина́дцятий мина́ло;
Я пас ягня́та за село́м.
Чи то так со́нечко сія́ло,
Чи так мені́ гого́сь було́ —
Мені́ так лю́бо, лю́бо ста́ло,
Нена́че в Бо́га...

Т. Шевченко

Вели́кдень

За́втра Вели́кдень.
Сього́дні в ха́ті бага́то пра́ці.
Ма́ма спекла́ паски́ й бабки́.
Ле́ся й Тара́с писа́ли писанки́.
Петро́ тако́ж хоті́в помага́ти.

— О, які́ га́рні писанки́! — ка́же ма́ма. — Ще й крашанки́! Черво́ні, жо́вті, зеле́ні...

— Це на́ші крашанки́, — ка́же Петро́. Диві́ться, ма́мо, на мою́ кра́шанку. Чи не га́рна?

— Ду́же га́рна! — сказа́ла ма́ма. — Твоя́ кра́шанка ряба́:

черво́на, зеле́на, жо́вта,
чо́рна ... За́втра пої́демо до
це́ркви й там посвя́тимо па́ску.

Коли́ святи́ли паски́ бі́ля це́ркви, мали́й Петро́ бі́гав і диви́вся у всі ко́шики. Там були́ ду́же га́рні писанки́ й крашанки́. Він прийшо́в до ма́ми. Узя́в свою́ кра́шанку та й пита́є:
— Чи вже посвяти́ли на́шу па́ску? Чи мою́ кра́шанку тако́ж посвяти́ли?

— Так, Пе́тре, посвяти́ли, — відпові́ла ма́ма. — Але́ бі́гати не мо́жна, коли́ свя́тять паски́.

— Ба́чиш, Ле́сю. Ба́чиш, Тара́се. І мою́ кра́шанку посвяти́ли, — ка́же Петро́. — Моя́ кра́шанка найгарні́ша за всі писанки́ й за всі крашанки́.

Велико́дні зви́чаї

На Вели́кдень пі́сля обі́ду ді́ти йдуть ба́витися бі́ля це́ркви. Оле́нка й Ле́ся співа́ють гаї́вки з дівча́тами. Прийшла́ Ві́ра до них. — Христо́с воскре́с! — сказа́ла вона́.

— Воїстину воскре́с! — відповіли́ дівча́та. — Які́ га́рні в те́бе писанки́! Чи ти писа́ла ці писанки́?

— Так. Я писа́ла, — сказа́ла Ві́ра. — Я принесла́ ці писанки́ вам. Прошу́ взя́ти.

— Дя́кую, Ві́ро. Дя́кую, дя́кую, — каза́ли дівча́та. — Ходи́ гра́тися з на́ми. Дай ру́ку і става́й у ко́ло. Ле́ся бу́де пока́зувати, що роби́ти.

Дівча́та гра́лися, смія́лися й весе́ло співа́ли, а хло́пці цо́калися крашанка́ми. А дзво́ни дзвони́ли: — Христо́с воскре́с! Христо́с воскре́с!

Христо́с воскре́с!

Христо́с воскре́с! Христо́с воскре́с!
Ра́дість з не́ба сяє я́сна:
Завіта́ла па́ска кра́сна,
Ра́дуйтеся щи́ро ни́ні,
Бог дав ща́стя всій роди́ні,
Бог дав ра́дість нам з небе́с, —
Христо́с воскре́с! Христо́с воскре́с!

Христо́с воскре́с! Христо́с воскре́с!
Ра́дуйтеся, Бо́жі лю́ди,
Хай між на́ми гнів не бу́де,
Хай цвіте́ любо́в та Бо́жа,
Чи́ста, щи́ра, як цвіт-ро́жа,
Бо любо́в прийшла́ з небе́с, —
Христо́с воскре́с! Христо́с воскре́с!

Ма́мин день

Хто вас, ді́ти, ду́же лю́бить?
Хто вас ні́жно так голу́бить?
Коли́ хво́рі, ці́лі но́гі
Не стуля́є свої́ о́гі?
Лю́ба ма́ма.

У ма́мин день ді́ти дають ма́мі кві́ти й подару́нки. Ді́ти за́вжди помага́ють ма́мі. У цей день вони́ все для не́ї ро́блять, щоб показа́ти, як вони́ її лю́блять.

Кого́ я люблю́

Люблю́ та́та, люблю́ ма́му,
Люблю́ всю роди́ну
І Кана́ду на́шу рі́дну,
Прекра́сну кра́їну.

Приго́ди Петра́

— Та́ту, диві́ться! Он лети́ть бальо́н! — ка́же Петро́. — Чи мій бальо́н мо́же лети́ти? Чи він мо́же підня́ти мене́ вго́ру.

— Так, Пе́тре, твій бальо́н мо́же лети́ти. Але́ оди́н мали́й бальо́н не мо́же підня́ти. Тре́ба бага́то мали́х бальо́нів, щоб тебе́ підняли́, — ка́же та́то.

— Пе́тре! Пе́тре! Що ти ро́биш? — пита́є Тара́с.

— Я хо́чу лети́ти, — ка́же Петро́. — Я ба́чив у кни́жці, що бальо́н мо́же лети́ти. І я хо́чу лети́ти.

— Але́ таки́й бальо́н, як у те́бе, не лети́ть, — ка́же Тара́с. — Це ду́же мали́й бальо́н.

— Лети́ть, лети́ть, — ка́же Петро́. — Та́то каза́в, що бага́то мали́х бальо́нів мо́жуть мене́ підня́ти. Поба́чиш, як я бу́ду лети́ти.

— Твої бальо́ни не підні́муть уго́ру тебе́ й твого́ за́йчика, — ка́же Тара́с.

— Підні́муть, підні́муть, поба́чиш, — ка́же Петро́. — Сі́рку, трима́й! Не біжи́! Ой . . . Мій за́йчик! Диви́сь, де мій за́йчик! А ти каза́в, що бальо́ни не підні́муть мене́ й мого́ за́йчика. Ба́чиш, за́йчик полетів ви́соко, і я тако́ж хоті́в лети́ти.

— Спра́вді, полетів! — ка́же Тара́с. — Твій за́йчик полетів і бу́де ма́ти приго́ди.

СЛОВО ДО ВЧИТЕЛІВ

„Пригоди" — це четверта книжка в серії розвитку мови учнів. Тут продовжено поширення похідних слів, ужитих у попередніх читанках „Тут і там", „Друзі" і „Школа".

Нижче подано 407 нових слів. Слова, вжиті у віршах, сюди не враховано. У словнику вони складені курсивою. Багато слів учні можуть розуміти без пояснення. Це такі слова, що мають спільну частину (корінь), напр. „зелень", „зеленіє". „зелено", „зелене" мають спільну частину „зелен". Ця спільна частина має однакове значення — визначення кольору.

СЛОВА

7. розваги

8. нове
гукає
купили
яке
гарне
дуже

9. сідай
біля
дивитися
вікно
сиди

10. діда
іменини

11. діду
ви
нас
іду
ходи

12. сьогодні
торт
день
народження

13. мої
мій
завтра
Петра
моє
ім'я
твої
подарунки
мав

14. —

15. смішний
будують
малювати
будую
малює
дерева
буду
малюєш
малюю
зелене
дерево
червона
квітка
квітки
зелена

16. гарна
велика
моя
твоя
Лялі
гарні
червоні
жовті
зелені
намалюю
велику
шапку
яка
смішна
шапка
така
жовта

17. озері
велике
озеро
синє

18. будемо
рибу
будь
буде
сідають
човен
будуть

19. пливе
лізь
рятуйте
падає
воді

20. нова
синя
суконка
Віри
одягнути
нову
суконку
бо
поможіть
одягнутися
авті
подарунок

21. нарешті
зробив
заплакала
одягни
жовту
почекай

22. —

23. принесли

24. сідайте
мене
забавки
вам
цукорки

25. стояти
співати

26. майданчик
майданчику
гойдалися
кидали
з нами
кличе
вами
гойдатися
е-е-е
хіба
ж
бейсбол
добра
ходіть
гратися

27. гойда-гойда-
гойдашечки
е-ле-ле
городі
стовпчики
роди
Боже
хлопчики
дівчат

28. цур
геть
качата
хлопців
самі
Іроди
ну
то
гойдайтеся

29. кинув
побіг
був
Богдан
твій
граєте

30. бити
Богдане

31. гості

32. їдуть
веселий
весела
веселі
них

33. бачу
дядько
тітка
скоро
сідає
бачити
дядька
тітку
йдуть
весело

34. приїхали
були
раді

35. тітки

фарми
живуть
хотіла
фарму
як
тітко
дядьку
багато
поросят
скільки
десять
п'ють
свиня
хрюкає
хрю-хрю
ягня

36. ходімо

37. звідки
Ви
купуєте
таке
купуємо
корова
дає
приносить
молочар
корови

38. новий
трактор
пішли
Василь
який
гарний
кінь
їздиш
верхи
той
чорний
їжджу
білий
Лесі
їздить

39. корови
побачити
аж

40. —

41. свіже
яйце
побігла
була
будете
слухай
чуєш
півень
кури
курчата
індики
хочуть
кудкудак
ку-у-урка
по

42. яйця
свіжі

43. —

44. —

45. подивитися

46. квіти
сині
маки
заспівала
ось

47. горі
мак
під
горою
маківочки
золотії
голівочки
станьте
червоний
горох
гарбузи
соняшники

48. великий
маєш
комарі
мухи

49. після
обіду
побігли
пішов
авта
сидів
стояв
дивився
поле

50. вийшла
поїдемо
бабі
городину
сир
дала

51. усе
щось

брати
приїдьте
приїдемо

52. гукали
побачив
коні
сиділа
міста

53. тебе
збудимо
тільки
їхали
сонце
зайшло
було
темно
говорив
слухав
говорили
спала

54. повітря
додав
дзенькіт
бренкіт
гамір
крик
люди
авта
спокій
зник
летять
раптом
засміявся
тобою
світла

55. —

56. —

57. світлофор
перший
світло
червоне
їдьмо
піднімаю
дощечку
якій
написано
стоп
можуть
іти
шкільний
патруль
всім
їдь
або

58. жовте
спіши
стій
світлофорі
видно
руку
якщо
людину
такі
будити
буди

59. громадські
помічники

60. —

61. листоноша
клясі
дивилися
пошта
пошту
Василька
листоношу
працює
пошті
розносить
листи

62. сказати
кажи
брат
прийде
лист
його
тата

63. —

64. дантиста
прийшли
випав
зуб
подивіться
дантист
крісло
сіла
здорові
їх
чистиш
виросте

65. бери
собі
кошика
докторе

66. —

67. медсестра

прийшла
дітям
бути
здоровим
слухали
показували

67. рано
годин
запитала
одинадцять
двадцять

68. засміялися
коли
знає
вас

69. —

70. бере
везуть

71. —

72. поліцист
пожежник
бігали
вітер
змія
зм-і-ій
полетів
дереві
показують
високо
дістану

73. поможе
робите
зараз
дістанемо
майданчика
пожежна
станція
свого
радіо
приїхало
пожежне
дістав

74. —

75. пригоди
тварин

76. футболіст
футбол
кричали
свистіли
улетів
ворота
ґо-о-л
ґол

76. бий
знову
другі
йшла
коза
козеням
роблять
козеня
грають

77. козенята
один
захотіло
грати
побігло
бух
забити
сміялися
раде
помогло

78. Рябко
жаби
озера
ква-ква
дають
затихли
будки
гр-р-р
цитьте
затихло

79. ноги
закричить
гва-гва-гва
погано
ранку
анічичирк

80. живий
капелюх
крісла
кріслі
муха
кімнаті
бачили
упав
хотів
підняти
жи-жи-вий

81. по-по-дивись
сам
поліз
лізе
аж

такий

82. кидаймо
закричали
заліз

83. малі

84. —

85. мамі
менше
роботи
помагав
помагала
робила
помила
тарілки
ложки
веделки
почистила
черевики

86. мамині
спитала
свої
помагаєш
засміялася
адже
завжди
чистить

87. чиясь
йшли
побачили
крикнув
дав
дівчині
помагати
прийшов
дівчини

88. відповів

89. помагає
басейн
дивилася
бавився
басейну
нього

90. плюсь
акваріюму
рибки
пішла
закричала
чому

91. які
рибкам
щоб
кинь
назад

92. —

93. свята

94. святого
Миколая
забув
торбу
книжок
святий
Миколай
чемні
дістануть
чемний

95. чекає
костюм
янгола
янгол
мати
крила
тоді
беру
дасть
принесу
торбі

96. поцілував
автобуса

97. великої
кімнати
кляси
заспівали
Миколая
любить
Миколаю
служить
тому
всякий
помагай

98. дітей
роздавав
сховати

99. Різдво
Свят-вечір
стояли
дідух
ялинка
столі
кутя
калач
вареники

100. зірка
гукають
вечеряти

стали
столу
помолилися
заспівали
Бог предвічний
рахувала
два
три
страв
смачні
колядники
спитав
прийдуть

101. посівати
посівають
Новий Рік
колись
ходив
вставав
брав
пшениці
йшов
жменю
казав
сію
посіваю
новим
роком
поздоровляю
давали
гроші

102. ходити
українці
піти
колядували
церкви
колядувати

103. —

104. Шевченко
вчилися
пісень
Шевченка
казати
написав
Україні
років
тому
віршів
Кобзар
малював

105. навчився
послухати
пошану

106. —

107. Великдень
праці
паски
бабки
писали
писанки
наші
крашанки
мою
крашанку
крашанка

108. ряба
чорна
посвятимо
паску

109. святили
малий
свою
нашу
посвятили
відповіла
святять
бачиш
найгарніша

110. великодні
звичаї
співають
гаївки
дівчатами
Христос воскрес

111. Воїстину воскрес
відповіли
писала
принесла
взяти
казали
ставай
показувати
гралися
співали
цокалися
крашанками
дзвони
дзвонили

112. —

113. мамин
помагають
цей
неї
її
люблять

114. —

115. —

116. бальон
летіти
вгору
бальонів
підняли

117. робиш
книжці
малих
побачиш
бальони
піднімуть
твого

118. тримай
мого

СЛОВНИК

абó — or
áвто — car
áвта — (Gen. Sing.)
áвта — (Nom. Pl.)
(в) áвті — in the car (Loc. Sing.)
автóбус — bus
автóбуса — (Gen. Sing.)
аджé — but
аж — up to, as far as
аквáріюм — aquarium
аквáріюму — (Gen. Sing.)
анічичúрк — not a peep
бáба — grandmother
бáбі — (Dat. Sing.)
бáбка — babka (Easter bread)
бабкú — (Nom. Pl.)
бáвитися — to play (Imperf.)
бáвився — (he) played
багáто — many
бальóн — balloon
бальóни — (Nom. Pl.)
бальóнів — (Gen. Pl).
басéйн — swimming pool
басéйну — (Gen. Sing.)
бáчити — to see (Imperf.)
бáчили — (they) saw
бáчиш — (you) see (Sing.)
бáчу — (I) see
бейсбóл — baseball
бúти — to hit, to beat (Imperf.)
бий — hit, bat

бíгати — to run around (Imperf.)
бíгали — were running
бíлий — white (m.)
бíля — beside, at
бо — because, for
Бог — God
Бóже — (Voc. Sing.)
Богдáн — Bohdan
Богдáне — (Voc. Sing.)
„Бог предвíчний" — "Boh Predvichny" (carol)
брат — brother
брáти — to take, (Imperf.)
берé — (he) gets
берú — (you) take (Sing.)
берý — (I) take, (I) am taking
брав — (he) took
брéнкіт — clang
будúти — to awaken (Imperf.)
будú — awaken
бýдка — dog house
бýдки — (Gen. Sing.)
будувáти — to build (Imperf.)
будýю — (I) am building
будýють — (they) are building
бýти — to be (Imperf.)
був — was (m.)
бýде — (he) will
бýдемо — (we) shall
бýдете — (you, pl.) will
бýду — (I) shall

бу́дуть — (they) will
будь — stay, be
була́ — (she) was
були́ — were
було́ — (it) was
бух — bukh(sound of a butt)
варе́ник — varenyk
варе́ники — (Nom. Pl.)
Васи́ль — Vasyl
Васи́льку — little Vasyl (Voc.Sing.)
весь — whole (m.)
все, усе — (n)
всі — everybody (Pl.)
всім — (Dat. Pl.)
вго́ру — up, into the air
везти́ — to bring (by vehicle) (Imperf.)
везу́ть — (they) are bringing
Вели́кдень — Easter
вели́кий — large, big (m.)
вели́ка — (f)
вели́ке — (n.)
вели́кої — (f., Gen. Sing.)
вели́ку — (f., Acc. Sing.)
великодні́й — Easter (m.)
великодні — (Pl.)
ве́рхи — on horseback
весе́лий — gay, happy (m.)
весе́ла — (f.)
весе́лі — (Pl.)
ве́село — gaily, happily
вече́ряти — to eat supper
взя́ти — to take (Perf.)
ви — you
Ви — you (polite form)
ва́м — to you (Dat. Pl.)
ва́ми — with you (Inst. Pl.)
(у) вас — you have
виде́лка — fork
виде́лки — (Nom. Pl.)
ви́дко — can be seen
ви́йти — to come out (Perf.)
ви́йшла — (she) came out
ви́пасти — to fall out (Perf.)
ви́пав — (it) fell out
ви́рости — to grow up (Perf.)
ви́росте — (it) will grow
ви́соко — high
відповіда́ти — to answer, to reply (Imperf.)
відпові́в — (he) answered
відповіла́ — (she) answered
відповіли́ — (they) answered
вікно́ — window
він — he
його́ — it (Acc.)
нього́ — (to) him (Gen., used after a Prep.)
Віра — Vira
Віри — (Gen. Sing.)
вірш — verse, poem
віршів — (Gen. Pl.)
вітер — wind
вода́ — water
(у) воді́ — (Loc. Sing.)
Воістину воскре́с — truly risen
вона́ — she
її — her (Acc.)
не́ї — her (Gen., used after a Prep.)
вони́ — they
їх — them (Acc.)
(до) них — them (Gen.)
(у) них — they have
воро́та — gate, goal posts
всім — see „ввесь"
всі — see „ввесь"
вставáти — to get up (Imperf.)
вставáв — (I)got up
вся́кий — any, all
вчи́тися — to learn (Imperf.)

вчи́лися — were learning
гаї́вка — hayivka (Easter or spring song)
гаї́вки — (Nom. Pl.)
га́мір — noise, banging
гарбу́з — pumpkin
гарбузи́ — (Nom. Pl.)
га́рний — beautiful (m.)
га́рна — (f.)
га́рне — (n.)
га́рні — (Pl.)
гва-гва-гва — hva-hva-hva (mimic of frog's croak)
геть — away
говори́ти — to speak (Imperf.)
говори́в — (he) spoke
говори́ли — (they) spoke
годи́на — hour
годи́н — (Gen. Pl.)
го́йда-го́йда-гойда́шечки — swing-swing-swing-a-ling
гойда́тися — to swing (Imperf.)
гойда́йтеся — swing (Pl.)
гойда́лися — were swinging
голі́вочка — little head
голі́вочки — (Nom. Pl.)
гора́ — hill
(на) горі́ — (Loc. Sing.)
горо́ю — (Inst. Sing.)
горо́д — vegetable garden
(на) городі́ — (Loc. Sing.)
горо́дина — vegetables
горо́дину — (Acc. Sing.)
горо́х — peas
гість — guest
го́сті — (Nom. Pl.)
гр-р-р- — gr-r-r (dog's growl)
гра́ти — to play (Imperf.)
гра́єте — (you, Pl.) play
гра́ють — (they) play

гра́тися — to play (Imperf.)
гра́лися — were playing
грома́дський — community (m.)
грома́дські — (Pl.)
гро́ші — money
гука́ти — to call, (to shout) (Imperf.)
гука́є — (he) calls
гука́ли — were calling (shouting)
гука́ють — (they) are calling (shouting)

гол — goal
г-о-о-л — g-o-a-l
дава́ти — to give (Imperf.)
дава́ли — were giving
дає́ — (she) gives
даю́ть — (they) are giving
дантист — dentist
дантиста — (Gen. Sing.)
да́ти — to give (Perf.)
да́в — (he) gave
дала́ — (she) gave
дасть — (he) will give
два — two
два́дцять — twenty
день — day
де́рево — tree
де́рева — (Gen. Sing.)
(на)де́реві — (Loc. Sing.)
де́сять — ten
дзвін — bell
дзво́ни — (Nom. Pl.)
дзвони́ти — to ring (Imperf.)
дзвони́ли — were ringing
дзе́нькіт — clanging
диви́тися — to look (Imperf.)
диви́вся — (he) was looking
диви́лася — (she) was looking
диви́лися — were looking
дити́на — child

дітéй — (Gen. Pl.)
дíтям — (Dat. Pl.)
дíвчина — girl
дівчáт — (Gen. Pl.)
дівчáтами — (Inst. Pl.)
дíвчини — (Gen. Sing.)
дíвчині — (Dat. Sing.)
дід — grandfather
дíда — (Gen. Sing.)
дíду — (Voc. Sing.)
дідýх — didukh (a sheaf of grain)
дістáти — to get (Perf.)
дістáв — (he) got
дістáнемо — (we) shall get
дістáну — (I) shall get
дістáнуть — (they) will get
дóбрий — good (m.)
дóбра — (f.)
додáти — to add (Perf.)
додáв — (he) added
дóктор — doctor
дóкторе — (Voc. Sing.)
дóщечка — small board
дóщечку — (Acc. Sing.)
дрýгий — second, other (m.)
дрýгі — (Pl.)
дýже — very
дя́дько — uncle
дя́дька — (Acc. Sing.)
дя́дьку — (Voc. Sing.)
е-е-е — e-e-e
е-л-е-лé — e-le-le (ejaculation)
ж — so (no literal translation)
жáба — frog
жáби — (Nom. Pl.)
живúй — alive (m.)
жи-жи-вий — (Pronlonged pronounciation of живúй
жúти — to live (Imperf.)
живýть — (they) live
жмéня — handful
жмéню — (Acc. Sing.)
жóвтий — yellow (m.)
жóвта — (f)
жóвте — (n)
жóвті — (Pl.)
жóвту — (Acc. Sing. f.)
з — with
зáбавка — toy, game
забúти — to score (a goal)
забýти — to forget (Perf.)
забýв — (you) forgot
зáвжди — always
зáвтра — tomorrow
закричáти — to start shouting, screaming (Perf.)
закричáла — (she) shouted, screamed
закричáли — (they) shouted
закричúть — (he) suddenly screams
залíзти — to get in (creep in) (Perf.)
залíз — (you) get in
запитáти — to ask (Perf.)
запитáла — (she) asked
заплáкати — to weep, to cry (Perf.)
заплáкала — (she) cried
зáраз — right a way
засмія́тися — to start laughing (Perf.)
засмія́вся — (he) laughed
засмія́лася — (she) laughed
засмія́лися — (they) laughed
заспівáти — to start singing (Perf.)
заспівáла — (she) sang
заспівáли — (they) sang
затúхнути — to become silent (Perf.)
затúхли — (they) became silent
затúхло — (all) became silent
захóдити — to set, to come in (Perf.)
зайшлó — (it) has set
захотíти — to want (Perf.)

захотíло — (it) wanted
збуди́ти — to awaken (Perf.)
збу́димо — (we) shall awaken
зви́чай — custom
зви́чаї — (Nom. Pl.)
звíдки — from where
здоро́вий — healthy (m.)
здоро́вим — (Inst. Sing.)
здоро́ві — (Pl.)
зеле́ний — green (m.)
зеле́на — (f.)
зеле́не — (n.)
зеле́ні — (Pl.)
зíрка — star
змíй — kite
змі-і-ій — ki-ite (prolonged pronounciation of „змíй")
змíя — (Gen. Sing.)
зна́ти — to know (Imperf.)
зна́є — knows
зни́кнути — to disappear (Perf.)
зник — disappeared
зно́ву — again
золоти́й — golden (m.)
золоті́(ї) — (Pl.)
зроби́ти — to do
зроби́в — (he) has done
зуб — tooth
імени́ни — names day
ім'я — name
інди́к — turkey
інди́ки — (Nom. Pl.)
Íрод — Herod (name calling)
Íроди — (Nom. Pl.)
іти́ (йти) — to walk, to go, to come (Imperf.)
іду́ — (I) am coming
іду́ть — (they) are coming
ішла́ — (she) was walking
ішли́ — (they) were walking
ішо́в — went
їздити — to ride, to drive (Impe
їжджу — (I) ride
їздить — (she) rides
їздиш — (you, Sing.) ride
її — see „вони"
їх — see „вони"
їхати — to drive, to ride, to come (Imperf.)
їдуть — (they) are coming
їдь — drive
їдьмо — let's go
їхали — (they) drove
йду́ть — see „іти" (Imperf.)
йшла́ — " "
йшли́ — " "
йшо́в — " "
його́ — see „він"
каза́ти — to say (Imperf.)
кажи́ — say tell
каза́в — said
каза́ли — (they) said
кала́ч — kalach (braided brea
капелю́х — hat
кача́ — duckling
кача́та — (Nom. pl.)
ква-ква — kva-kva (frog's croak
кві́тка — flower
кві́тки — (Gen. Sing.)
кві́ти — (Nom. Pl.)
ки́дати — to throw (Imperf.)
ки́даймо — let's throw
ки́дали — were throwing
ки́нути — to throw (Perf.)
ки́нув — (he) threw
кинь — throw
кімна́та — room
кімна́ти — (Gen. Sing.)
(в) кімна́ті — (Loc. Sing.)
кінь — horse

кли́кати — to call (Imperf.)
кли́че — (he) calls
кля́са — classroom
кля́си — (Gen. Sing.)
(у) кля́сі — (Loc. Sing.)
кни́жка — book
книжо́к — (Gen. Pl.)
(у) кни́жці — (Loc. Sing.)
„Кобза́р" — Kobzar (the title of Shevchenko's book)
коза́ — goat
козеня́ — kid (baby goat)
козеня́м — (Inst. Sing.)
козеня́та — (Nom. Pl.)
коли́ — when
коли́сь — at one time, long time ago
коля́дник — caroler
коля́дники — (Nom. Pl.)
колядува́ти — to carol (Imperf.)
колядува́ли — were caroling
кома́р — mosquito
комарі́ — (Nom. Pl.)
кінь — horse
ко́ні — (Nom. Pl.)
коро́ва — cow
коро́ви — (Gen. Sing.)
коро́ви — (Nom. Pl.)
костю́м — costume
ко́шик — basket
ко́шика — (Gen. Sing.)
кра́шанка — krashanka(dyed egg)
крашанка́ми — (Inst. Pl.)
крашанки́ — (Nom. Pl.)
кра́шанку — (Acc. Sing.)
крик — shouting
кри́кнути — to shout (Perf.)
кри́кнув — (he) shouted
крило́ — wing
кри́ла — (Acc. Pl.)
крича́ти — to shout (Imperf.)
крича́ли — were shouting
кріс́ло — chair
кріс́ла — (Gen. Sing.)
(у) кріс́лі — (Loc. Sing.)
кудкуда́к — kudkudak
купи́ти — to buy (Perf.)
купи́ли — (they) bought
купу́ємо — (we) buy
купу́єте — (you, Pl.) buy
ку́рка — chicken
ку́ри — (Nom. Pl.)
курча́ — chick
курча́та — (Nom. Pl.)
кутя́ — kutia (dish of wheat, honey and poppy seeds)
Ле́ся — Lesia
Ле́сі — (Dat. Sing.)
лети́ти — to fly (Imperf.)
летя́ть — (they) are flying
лист — letter
листи́ — (Nom. Pl.)
листоно́ша — postman, mailman
листоно́шу — (Acc. Sing.)
лі́зти — to creep, to climb (Imperf.)
лі́зе — creeps
лі́зь — climb
ло́жка — spoon
ложки́ — (Acc. Pl.)
люби́ти — to love (Imperf.)
лю́блять — (they) love
люди́на — person
лю́ди — people (Nom. Pl.)
люди́ну — (Acc. Sing.)
Ля́ля — Lialia, name of doll
(у) Ля́лі — Lialia has (Gen. Sing.)
майда́нчик — playground
майда́нчика — (Gen. Sing.)
(на) майда́нчику — (Loc. Sing.)

мак — poppy
ма́ки — (Nom. Pl.)
маківочки — poppy heads (Nom. Pl.)
малий — little (m.)
малих — (Gen. Pl.)
малі — (Nom. Pl.)
малюва́ти — to paint (Imperf.)
малюва́в — (he) painted
малює — paints
малюєш — (you) are painting (Sing.)
малюю — (I) am painting
ма́ма — mother
ма́мі — (Dat. Sing.)
ма́мин — mother's (m. Sing.)
ма́мині — (Pl.)
ма́ти — to have (Imperf.)
мав — (you) had
ма́єш — (you) have (Sing.)
медсестра́ — nurse
ме́не — see „я"
ме́нше — less
ми — we
(з) на́ми — with us (Inst.)
(у) нас — we have (Gen. Sing.)
Миколай — Nicholas
Миколаю — (Dat. Sing.)
Миколая — (Acc. Sing.)
мій — my (m.)
моє́ — (n.)
мої — (Pl.)
мою́ — (Acc., f.)
моя́ — (f.)
мого́ — (Gen., m.)
місто — city, town
міста — (Gen. Sing.)
могти́ — to be able (Imperf.)
мо́жуть — (they) can
молочар — milkman
му́ха — fly
му́хи — (Nom. Pl.)
навчи́тися — to learn (Perf.)
навчи́ся — (you) learn (Sing.)
наза́д — back
найгарніший — the most beautiful (m.)
найгарніша — (f.)
намалюва́ти — to paint (Perf.)
намалюю — (I) shall paint
на́ми — see „ми"
написа́ти — to write (Perf.)
написа́в — (he) wrote
напи́сано — (is) written
наре́шті — at last
наро́дження — birth
нас — see „ми"
наш — our (m.)
на́ші — (Pl.)
на́шу — (Acc., f.)
не́ї — see „вона"
них — see „вони"
новий — new (m.)
нова́ — (f.)
нове́ — (n.)
новим — (Inst., m.)
нову́ — (Acc., f.)
Новий Рік — New Year
нога́ — foot
но́ги — (Acc. Pl.)
ну — well . . .
нього́ — see „він"
обід — dinner
обіду — (Gen. Sing.)
один — one
одина́дцять — eleven
одягну́ти — to dress, to put on (Pf)
одягни́ — put on
одягну́тися — to get dressed
о́зеро — lake

о́зера — (Gen. Sing.)
(на) о́зері — (Loc. Sing.)
ось — here it is
па́дати — to fall (Imperf.)
па́дає — falls
па́ска — paska (Easter bread)
паски́ — (Nom. Pl.)
па́ску — (Acc. Sing.)
патру́ль — patrol
пе́рший — first
Петро́ — Peter
Петра́ — (Gen. Sing.)
писа́ти — to write (Imperf.)
писа́ла — did (you) write
писа́ли — (they) wrote
писанка — pysanka (Ukrainian Easter Egg)
писанки́ — (Nom. Pl.)
пі́вень — rooster
під — under, near
піднима́ти — to hold up, to raise (Imperf.)
піднима́ю — (I) hold up
піднімуть — (they) will raise
підня́ти — to pick up (Perf.)
підняли́ — (they) could raise
пісня — song
пісе́нь — (Gen. Pl.)
після — after
піти́ — to go (Perf.)
пішла́ — (she) went
пішли́ — (they) went
пішо́в — (he) went
пливти́ — to swim
пливе́ — swims
плюсь — splash
по — for
поба́чити — to see (Perf.)
поба́чив — (he) saw
поба́чили — (they) saw
поба́чиш — (you) will see (Sing.)
побі́гти — to run (Perf.)
побі́г — (he) ran
побі́гла — (she) ran
побі́гли — (they) ran
побі́гло — (it) ran
повітря — air
пога́но — bad, badly
подару́нок — gift, present
подару́нки — (Nom. Pl.)
подиви́тися — to take a look, to see (Perf.)
подивіться — (you) look (Pl.)
по-по-диви́сь — (you) l-o-o-k (Sing.) (prolonged pronounciation of „подивись”
поже́жний — fire (m.)
поже́жна — (f.)
поже́жне — (n.)
поже́жник — fireman
поздоровля́ти — to greet (Imperf.)
поздоровля́ю — (I) greet
поїхати — to go, to drive, to ride (Perf.)
поїдемо — (we) shall go
пока́зувати — to show, to point (Imperf.)
пока́зували — were showing
пока́зують — (they) are pointing
по́ле — field
полети́ти — to fly (Perf.)
полетів — (it) flew
полі́зти — to creep (Perf.)
поліз — (it) crept
помага́ти — to help (Imperf.)
помага́в — (he) helped
помага́є — helps
помага́єш — (you) help (Sing.)
помага́й — (You) help (Sing.)
помага́ла — (she) helped
помага́ють — (they) help

поми́ти	— to wash (Perf.)
поми́ла	— (she) washed
помічни́к	— helper
помічники́	— (Nom. Pl.)
помогти́	— to help (Perf.)
помогло́	— (it) helped
помо́же	— (he) will help
поможі́ть	— (you) help (Pl.)
помоли́тися	— to pray (Perf.)
помоли́лися	— (they) prayed
по-по-диви́сь	— see „подивитися"
порося́	— piglet
порося́т	— (Gen. Pl.)
посвяти́ти	— to bless (Perf.)
посвяти́ли	— did (they) bless
посвя́тимо	— (we) will bless, will have it blessed
посіва́ти	— to strew (Imperf.)
посіва́ю	— (I) strew
посіва́ють	— (they) strew
послу́хати	— to listen, to hear (Perf.)
поцілува́ти	— to kiss (Perf.)
поцілува́в	— (he) kissed
почека́ти	— to wait (Perf.)
почека́й	— (you) wait (Sing.)
почи́стити	— to clean (Perf.)
почи́стила	— (she) cleaned
пошана	— honour
пошану	— (Acc. Sing.)
по́шта	— post office
по́шті	— (Loc. Sing.)
по́шту	— (Acc. Sing.)
пра́ця	— work
пра́ці	— (Gen. Sing.)
працюва́ти	— to work
працю́є	— (he) works
приго́да	— adventure
приго́ди	— (Nom. Pl.)
приї́хати	— to arrive, to come (by vehicle) (Perf.)
приї́демо	— (we) shall come
приї́дьте	— (you) come (Pl.)
приї́хали	— (they) came
приї́хало	— (it) arrived
прийти́	— to come (Perf.)
при́йде	— (she) will come
при́йдуть	— (they) will come
прийшла́	— (she) came
прийшли́	— (they) came
прийшо́в	— (he) came
принести́	— to bring (Perf.)
принесла́	— (I) brought (f.)
принесли́	— (they) brought
принесу́	— (I) will bring
прино́сить	— is bringing
пшени́ця	— wheat
пшени́ці	— (Gen. Sing.)
пи́ти	— to drink (Imperf.)
п'ють	— (they) are drinking
ра́дий	— happy (m.)
ра́де	— (n.)
ра́ді	— (Pl.)
ра́діо	— radio
(по) ра́діо	— (Loc. Sing.)
ра́нок	— morning
ра́нку	— (Gen. Sing.)
ра́но	— early
ра́птом	— suddenly
рахува́ти	— to count (Imperf.)
рахува́ла	— (she) counted
ри́ба	— fish (collective)
ри́бу	— (Acc. Sing.)
ри́бка	— fish (Dim.)
ри́бкам	— (Dat. Pl.)
ри́бки	— (Nom. Pl.)
Різдво́	— Christmas
Рік	— Year
роби́ти	— to do (Imperf.)
роби́ла	— did (you) do (f.)
ро́бите	— are (you) doing (Pl
ро́биш	— are (you) doing (Si

ро́блять — are (they) doing
робо́та — work
робо́ти — (Gen. Sing.)
роди́ти — to create (Imperf.)
роди́ — create (Sing.)
розва́га — recreational activity
розва́ги — (Nom. Pl.)
роздава́ти — to give out (Imperf.)
роздава́в — (he) gave out
розно́сити — to deliver (Imperf.)
розно́сить — (he) delivers
ро́ків — see „рік"
ро́ком — see „рік"
рука́ — hand
ру́ку — (Acc. Sing.)
ряби́й — spotted (m.)
ряба́ — (f.)
Рябко́ — Riabko (name of dog)
рятува́ти — to rescure, to help (Imperf.)
рятуйте — (you) help (Pl.)
сам — alone, myself (m.)
самі́ — all of them
свиня́ — pig
свисти́ти — to whistle (Imperf.)
свисти́ли — (they) whistled
свіжий — fresh (m.)
свіже — (n.)
свіжі — (Pl.)
свій — my, your, his, her, our, their, one's own
світло — light
світла — (Acc. Pl.)
світлофо́р — traffic light
(у) світлофо́рі — (Loc Sing.)
свя́то — holiday
свя́та — (Nom. Pl.)
Свя́т-ве́чір — Holy Night
святи́й — holy, saint (m.)
свято́го — (Gen. Sing.)
святи́ти — to bless, to have blessed (Imperf.)
святи́ли — (they) were blessing
свя́тять — (they) are blessing
сиді́ти — to sit (Imperf.)
сиди́ — (you) sit (Sing.)
сидів — (he) was sitting
сиділа — (she) was sitting
си́ній — (blue (m.)
си́нє — (n.)
си́ні — (Pl.)
си́ня — (f.)
сир — cheese
сіда́ти — to sit down, to land (Imperf.)
сідай! — (you) sit down (Sing.)
сіда́йте — (you) sit down (Pl.)
сіда́є — (it) is landing
сіда́ють — (they) are getting into
сіла — (she) sat
сіяти — to strew, to sow
сію — (I) strew
сказа́ти — to tell (Perf.)
скільки — how many, how much
ско́ро — soon
служи́ти — to serve (Imperf.)
слу́жить — (who) serves
слу́хати — to listen (Imperf.)
слу́хав — (he) listened
слу́хай — (you) listen (Sing.)
слу́хали — (they) listened
смачни́й — tasty (m.)
смачні́ — (Pl.)
смішни́й — funny (m.)
смішна́ — (f.)
сміятися — to laugh (Imperf.)
сміялися — (they) laughed
собі́ — see „я"
со́нце — sun

со́няшник — sunflower
со́няшники — (Pl.)
спа́ти — to sleep (Imperf.)
спа́ла — (I) slept (f.)
спита́ти — to ask (Perf.)
спита́в — (he) asked
спита́ла — (she) asked
співа́ти — to sing (Imperf.)
співа́ли — (they) sang
співа́ють — (they) sing
спіши́ти — to hurry
спіши́ — (you) hurry (Sing.)
спо́кій — silence
става́ти — to stand (Imperf.)
става́й — (you) stand (Sing.)
ста́ли — (they) stood
ста́ньте — (you) stand
ста́нція — station
стіл — table
(на) столі́ — (Loc. Sing.)
сто́лу — (Gen. Sing.)
сто́впчик — small post
сто́впчики — (Nom. Pl.)
стоп — stop
стоя́ти — to stand
стій — (you) stand (Sing.)
стоя́в — (he) stood
стоя́ли — (they) stood
стра́ва — dish, meal
страв — (Gen. Pl.)
суко́нка — dress
суко́нку — (Acc. Sing.)
схова́ти — to hide (Perf.)
сьогóдні — today
такúй — such (m.)
така́ — (f.)
таке́ — (n.)
такі́ — (Pl.)
таріл́ка — plate
таріл́кú — (Pl.)
та́то — father
та́та — (Gen. Sing.)
твари́на — animal
твари́ни — (Gen. Sing.)
твій — your (m.)
твого́ — (Gen. m.)
твої́ — (Pl.)
твоя́ — (f.)
те́мно — dark
ти — you
тебе́ — (Acc. Sing.)
тобо́ю — (Inst. Sing.)
тíльки — as soon as (only
тíтка — aunt
тíтки — (Gen. Sing.)
тíтко — (Voc. Sing.)
тíтку — (Acc. Sing.)
то — those
тобо́ю — see „ти"
тоді́ — then
той — that (m.)
тому́ — (dat. m.)
то́му — ago
то́рба — bag
то́рбі — (Loc. Sing.)
то́рбу — (Acc. Sing.)
торт — tort
тра́ктор — tractor
три — three
трима́ти — to hold (Imperf.
трима́й — hold
Украíна — Ukraine
Украíні — (Loc. Sing.)
украíнець — Ukrainian
украíнці — (Nom. Pl.)
улетíти — to fly into, to enter (Perf.)
улетíв — (it) flew in
упа́сти — to fall (Perf.)
упа́в — (it) fell
усе — see „ввесь"

фа́рма — farm
фа́рми — (Gen. Sing.)
фа́рму — (Acc. Sing.)
футбо́л — football
футболі́ст — football player
хіба́ — really
хло́пець — boy
хло́пців — (Gen. Pl.)
хло́пчик — little boy
хло́пчики — (Nom. Pl.)
ходи́ти — to walk, to come (Imperf.)
ходи́ — (you) come (Sing.)
ходи́в — (he) went
ході́мо — let's go
ході́ть — (you) come
хоті́ти — to want (Imperf.)
хотів — (he) wanted
хотіла — (she) wanted
хо́чуть — (they) want
Христо́с воскре́с — Christ is Risen
хрю-хрю — oink-oink
хрю́кати — to grunt (Imperf.)
хрю́кає — (it) grunts
цей — this (m.)
це́рква — church
це́ркви — (Gen. Sing.)
ци́тьте — be quiet, silence
цо́катися — to tap (Imperf. Refl.)
цо́калися — (they) tapped
цукро́рок — candy
цукро́рки — (Nom. Pl.)
цур — begone (ejaculation)
чека́ти — to wait (Imperf.)
чека́є — (it) waits
че́мний — well behaved (m.)
че́мні — (Pl.)
черев'и́к — shoe
черев'и́ки — (Nom. Pl.)
черво́ний — red (m.)
черво́на — (f.)
черво́не — (n.)
черво́ні — Pl.)
чи́стити — to clean (Imperf.)
чи́стить — (she) cleans
чи́стиш — (you) clean (Sing.)
чийсь — somebody's, someone's (m.)
чия́сь — (f.)
чо́вен — boat
чому́ — why
чо́рний — black (m.)
чо́рна — (f.)
чу́ти — to hear (Imperf.)
чу́єш — do you hear (Sing.)
ша́пка — cap
ша́пку — (Acc. Sing.)
Шевче́нко — Shevchenko
Шевче́нка — (Acc. Gen. Sing.)
шкільний — school (m.)
щоб — so that, in order to
щось — something
я — I
(біля) ме́не — near me (Gen.)
собі́ — for oneself (Dat.)
ягня́ — lamb
яйце́ — egg
я́йця — (Nom. Pl.)
як — how
яки́й — what, who (m.)
яка́ — (f.)
яке́ — (n.)
які́ — (Pl.)
яко́му — (Dat. f.)
якщо́ — if, when
ялинка — Christmas tree
я́нгол — angel
я́нгола — (Gen. Sing.)

ACKNOWLEDGEMENTS

Grateful acknowledgement is made to the following for their assistance in developing Пригоди the fourth book in the language development series for children learning Ukrainian:

— Teachers of the Ukrainian-English bilingual classes in the two Edmonton school systems for suggestions regarding the content of the book.

— Olga Fil', Patricia Sembaliuk, Nadia Stus for editorial assistance.

— The Department of Education of the Province of Alberta and the Department of the Secretary of State, through the Minister responsible for multiculturalism for making funds available for a reading series which would complement a language development program for children learning Ukrainian.

— The Ukrainian Canadian Professional and Business Federation which received the Federal contribution and coordinated the publication of this series.

SERIES OF READING BOOKLETS FOR THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN.

1. TUT I TAM (HERE AND THERE)
2. DRUZI (FRIENDS)
3. SHKOLA (SCHOOL)
4. PRYHODY (ADVENTURES)
5. KAZKY (STORIES)
6. KHODIT' ZI MNOYU (COME WITH ME)
7. NASHI SKARBY (OUR TREASURES)

Alberta
EDUCATION